

12e JAARGANG N° 49 — 17 FEBR. 1933

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OPLAGE BOVEN 90.000 EXEMPLAREN

DE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

AMSTERDAM

REDACTIE EN ADMINISTR.

N.Z. VOORBURG WAL 262

TEL. INT. 33170 GIRO 97946

HET EERSTE TREKJE

Cilly met „Sutlan“, haar lieveling.

Cilly, DE TIJGERTEMSTER

*Op weg
naar de kooien.*

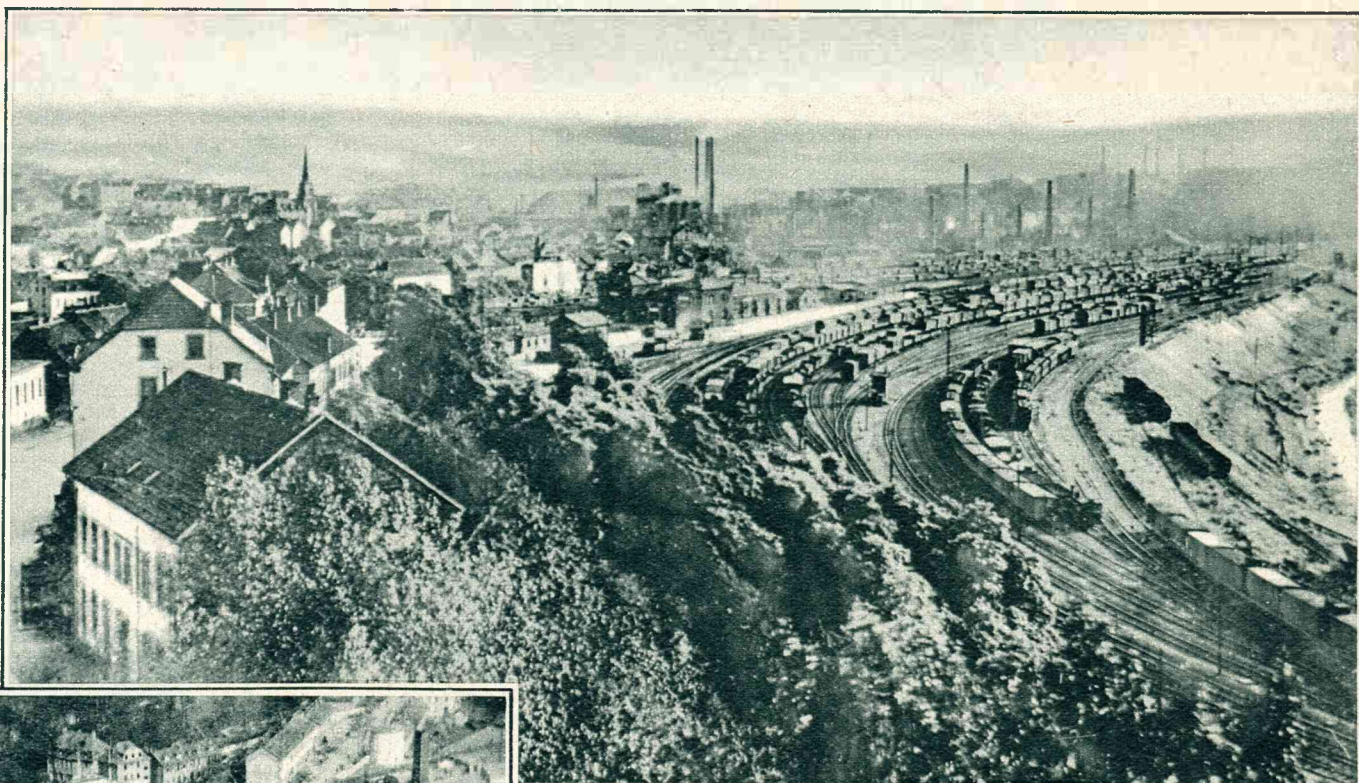
*Af en toe moet zij kleine
„souvenirs“ laten verbinden.*

Voor weinige jaren was zij nog een meisje, dat op het gymnasium te Düsseldorf school ging. Door op een kleine advertentie te schrijven werd zij bij het circus Krone aangenomen om de tijgers te dresseeren en thans kent men haar over heel de wereld als „Cilly, de tijgeremster“. Een gevaarlijk beroep; er is nog geen half dozijn vrouwen dat het durft uitoefenen. En de heeren der schepping verkiezen voor het grootste gedeelte ook een bureaustoel boven een tijgerrug. Maar Cilly bevindt zich er best bij; nu en dan een klein klauwenkrabje, maar dat telt zij evenmin als een man een snee met het scheren opgelopen.

Iederen avond voor de voorstelling neemt Cilly afscheid van haar kanarie-vogel, die sterk aan haar is gehecht.

Een ontzettende ramp heeft het mooie en nijvere Duitse stadje Neunkirchen getroffen. Ten gevolge van een ontplofing in een der stedelijke gashouders werd een groot gedeelte van de gemeente verwoest. Heele straten werden als het ware weggevaagd, honderden huizen werden zwaar beschadigd, talrijke huisgezinnen verloren hun toch al schamele bezittingen, terwijl helaas 70 inwoners werden gedood. Het aantal vermisten bedraagt zeven, dat der zwaargewonden bijna tweehonderd. Niet alleen in het Saargebied, maar in heel Europa is de ontzetting en deelneming in het leed der bewoners van Neunkirchen groot.

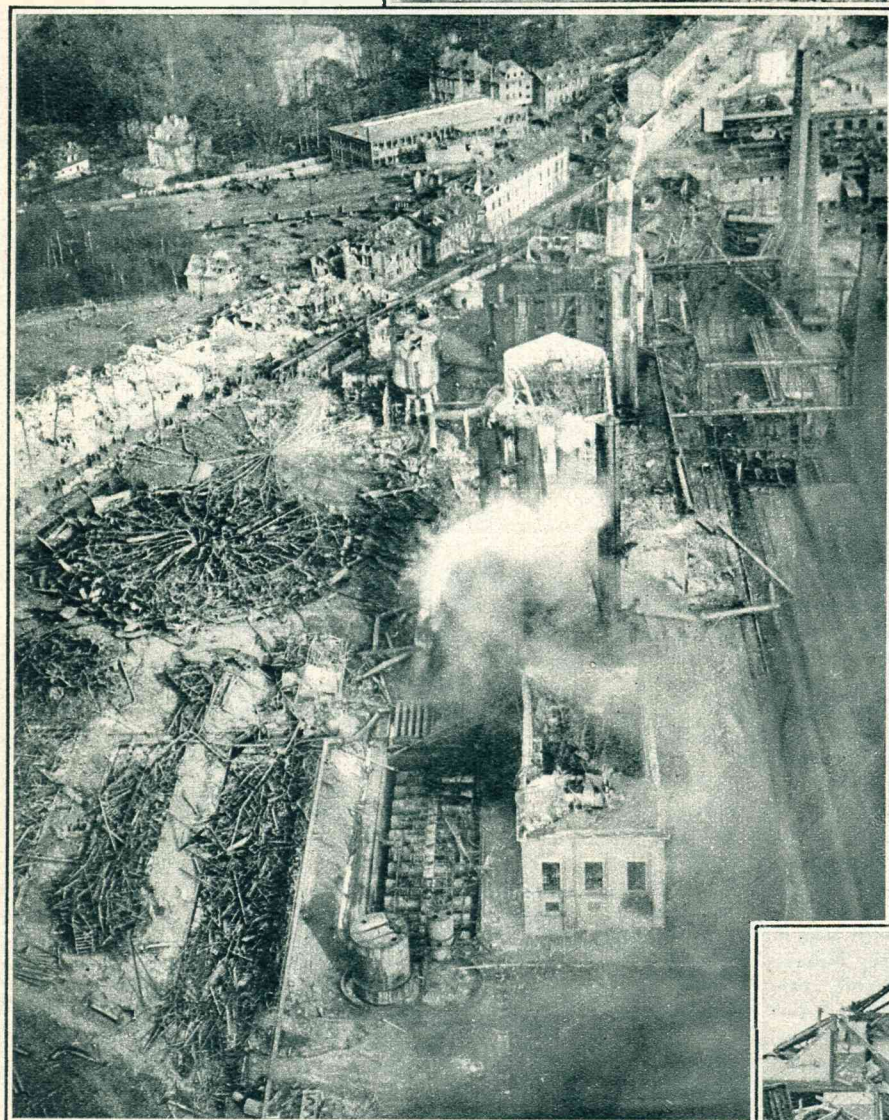
Een mooie overzichtsfoto van het zwaarbeproepte Neunkirchen.

DE RAMP TE NEUNKIRCHEN

Een luchtfoto welke een duidelijk beeld geeft van de gruwelijke verwoesting in de straten van Neunkirchen. Links op de foto herkent men de plek, waar eerst de gashouder, de grootste van het Saargebied, stond.

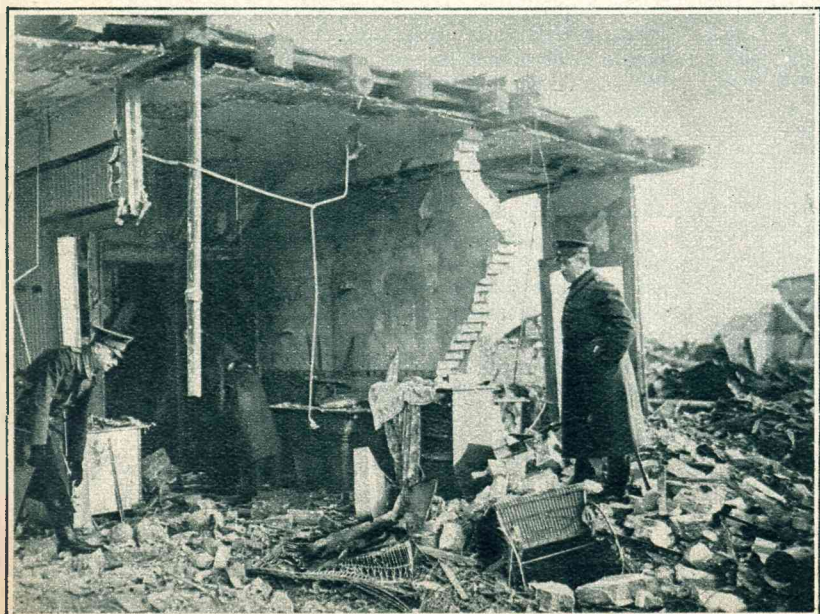

Een foto, die geen toelichting behoeft.

Rode Kruis-soldaten verrichtten met groote toewijding het opruimingswerk.

Van sommige huizen bleven enkele muren staan. De bewoners werden gedood of zwaar gewond en het huisraad totaal vernield.

DE SULTAN

of vijf auto's ergens arriveerde, de portier en huisknechts kwamen toegeschoten en zijn bagage onder de noodige belangstelling van het straatpubliek naar binnen droegen.

Hoe meer men van hem hoort, hoe dichter men tot de overtuiging komt, dat deze vreemde mensch bij al zijn zakentalent een abnormale geest was. Hij was zijn carrière wel niet begonnen, zooals het bij Amerikaansche millionairs eigenlijk hoort, als krantenjongen of schoenpoetsertje, maar zijn eerste betrekkingen waren toch van zeer nederigen aard. Toen hij het geld voor zijn eerste

Twee foto's uit Ragusa in Albanië, waar John de Kay zijn populariteit won door op straat geld te strooien; straathandel met de plattelandbewoners uit den omtrek;

zaken had gespaard, begon hij met evenveel durf als geluk enkele ondernemingen, welke hem steeds een behoorlijke winst opbrachten en hem in staat stelden, zaken op grotere schaal te beginnen.

Toen hij naar Europa kwam — hij was geboren in New Hampton in den staat Virginia — begonnen zijn meer fantastische ondernemingen. Terwijl hij van den eenen kant in alle opzichten een nuchter en berekenend zakenman was, gaf hij blijk van liefhebberijen en ambities, die men van een bakvischje zou verwachten of van iemand, die zijn leven lang den indruk heeft bewaard van de sprookjes van 1001 Nacht. Over zijn opzichtige manier van reizen en zijn liefhebberij om allerlei bekende figuren in zijn huis te verzamelen, hebben wij boven reeds gesproken. Als hij zaken deed, deed hij dat 't liefst zoo groot mogelijk, onderhandelde met ministers en als 't kon met koningen, en probeerde steeds een of ander monopolie in een land te verkrijgen. Uit zijn papieren bleek, dat hij inderdaad drukke correspondentie voerde met enkele vorsten in Europa, maar ook dat hij zich interesseerde voor mogelijke opstanden en staatsgrepen; het staat bijv. vast, dat hij in relatie stond met revolutionaire elementen in Mexico, die daar een omwenteling voorbereidden.

Zijn grootste verlangen, zijn hartstocht was en bleef het Oosten; hij wilde de „geheimen van het Morgenland“, de weelde, de fantasie, de overdadige luxe en z.g. raadselen van Oostersche vorsten en potentatjes leeren kennen. Zooals men weet, gelukte hem dit; hij zocht en won het vertrouwen van den vroegeren oppermachtigen sultan; hij kwam in het paleis aan den Bosporus, waarnaar hij zoo nieuwsgierig was geweest, doch hier begon ook eigenlijk zijn eerste tegenspoed, want de opdracht voor de erfenis-liquidatie — een opdracht waarnaar hij met alle kracht had gesolliciteerd — werd ten slotte de aanleiding van allerlei netelige kwesties en maatregelen tegen hem.

DE AVONTUREN DER ERFGENAMEN VAN DEN SULTAN VAN TURKIJE

De stad, die de sultansfamilie wel nooit zal terugzien; Constantinopel met de beroemde moskee Aya Sofia.

een uur en stuurde toen een beambte naar het hotel, waar deze, na lang wachten, door John de Kay werd ontvangen.

„Uw trein staat gereed, meneer.“

„Stil laten staan,“ antwoordde de Amerikaan; „ik heb vandaag geen zin en het weer bevalt me niet.“

Den beambte liet het onverschillig, of de trein gebruikt werd of in Salzburg staan bleef, maar hij moest betaald worden: 12.000 schilling.

„Ik denk er niet aan,“ zei John de Kay. „Ik ga niet op reis en ik betaal niet. Ik ben Amerikaan.“

Dat laatste was blijkbaar bedoeld als zwaarste argument, als een mededeeling die alle verdere discussie overbodig maakte.

De spoorwegman praatte er niet verder over, in de zekerheid dat John de Kay wel betalen zou, en rapporteerde alles aan zijn chef, die het politie-bureau opbelde. De politie vroeg er niet naar, of de rijke gast van het hotel een millionaire, een vorst of een vriend van vorsten was; een inspecteur werd bij John de Kay aangediend, en de gemachtigde van de sultansfamilie kreeg het bevel tot zijn eigen inhechtenisneming te zien.

De arrestatie van den rijken zonderling werd een sensatie in Europa; voor John de Kay zelf werd deze daadwerkelijke inmenging der politie in zijn zaken het begin van het einde. Nu hij, terecht, door de autoriteiten behandeld werd als ieder ander, kwamen plotseling van alle kanten bezwaren en moeilijkheden, waarmee men hem anders niet zou zijn lastig gevallen. O.a. kreeg plotseling een expeditie-firma groote haast met haar vordering, en toen deze niet gauw genoeg voldaan werd, werd er beslag gelegd op de uit ruim 40 koffers bestaande bagage: daartoe werd ook overgegaan, omdat de politie ontdekte, dat John de Kay enkele keeren verzuimd had invoerrechten te betalen, welke rechten een vrij hoog bedrag vormden wegens de vele luxe-artikelen in zijn koffers.

De inhoud van deze koffers werd weer een nieuwe sensatie op zich zelf, ofschoon men veel raars en zeldzaams bij de bagage van John de Kay verwacht had. Men vond o.a. een Oostersch gala-gewaad, dat hij, volgens zijn bewering, gekregen had van koning Feysal van Mesopotamië, die hem tot Emir benoemd zou hebben. Voorts was er een uitgebreide verzameling steek- en schietwapens, en een flinke garderobe van alle mogelijke uniformen. Van land- en zeemacht van verschillende landen bezat hij een gewoon en een gala-uniform, terwijl hij natuurlijk nergens het recht had ze te dragen. Maar de geheele verzameling werd toch op zijn vele reizen meegenomen, waarschijnlijk ook omdat hij er van hield overal opzien te verwekken; hij kon nu eenmaal niet als een gewoon sterveling bij een hotel uit zijn auto stappen, en hij genoot ervan, wanneer hij met vier

Prinses Medjidje, de vrouw van Abdul Kadir, in een van haar rollen voor de film, waarvoor zij korten tijd is opgetreden.

De politie scheen echter bezwaren te hebben tegen deze eigenaardige liefhebberij; de wel-doener kreeg tenminste bevel, de stad dadelijk te verlaten. Deze minder eervolle aftocht weerhield John de Kay echter niet, naar de hoofdstad Tirana te reizen en daar onmiddellijk een audiëntie bij den koning aan te vragen. Hij wilde probeeren, monopolies en concessies voor spoorlijnen in Albanië te verkrijgen, tegen wederdiensten van financieelen aard.

Lang bleef hij niet in het land der Albanezen. Hij vertrok naar Salzburg, zocht daar het duurste en fijnste hotel, dat goed genoeg was voor vorsten en hoge diplomaten, en huurde als naar gewoonte een heele verdieping. Hij gedroeg zich weer als de man van invloed en internationale betekenis en bedacht nu en dan een gril, om zich zelf en anderen sensatie te bezorgen. Een van deze grillen en gekke invallen liep echter uit op een sensatie, die voor hem zelf minder aangenaam werd. Hij bestelde n.l., toen Salzburg vervelend werd, een extra-trein; de Oostenrijksche Spoorwegen hadden niets tegen een dergelijke bestelling, en op aangegeven dag en uur stond het dure treintje gereed. De passagier verscheen echter niet; men wachtte

EN DE MILLIONNAIR

te zijn. Hij vertrok — en toen enkele leden der sultansfamilie weer eens nieuwe pogingen tot afdoening der zaken wilden doen, was hij niet in Salzburg, en waar hij wel was, wist niemand. Voor nasporingen, die eenige kans op slagen boden, hadden zij geen geld.

In minder romantisch licht verschijnt hij, wanneer wij lezen dat hij in Albanië op niet geheel eerlijke wijze ruim 200.000 francs inde, n.l. op een credietbrief welke niet bepaald in orde was. Verder had hij zich in 1920 te Boedapest voorgedaan als lid van een daar werkende internationale commissie, waardoor het gemakkelijk werd gemaakt faciliteiten te verkrijgen, welke noodig waren voor min of meer duistere zaakjes. In hoeverre deze beschuldigingen juist zijn, is niet volkomen opgelost, want toen de politie eenmaal tegen hem optrad, kwamen plotseling van alle kanten beschuldigingen en verzoeken om gerechtelijke vervolging. Meer waarschijnlijk lijkt het, dat hij in München eenigen tijd ter observatie in een inrichting voor geesteszwakken heeft doorgebracht. Uit alles blijkt echter wel, dat het een onevenwichtige en overspannen geest is geweest, die fantastische financiële ondernemingen op touw zette, en daarbij met veel energie en veel geluk bereikte, wat een ander onbereikbaar zou achten. Dat echter ondernemingen, in dezen geest opgezet, tenslotte dikwijls op een fiasco moesten uitloopen na het eerste succes, is duidelijk en is dan ook gebleken. Daarbij kwam, dat zijn pogingen om de kansen te keeren, toen enkele ondernemingen zuivere verliesposten werden, mislukten; het geld, dat hij daarvoor gebruikte, maakte het verlies slechts groter en zijn vermogen veel kleiner.

Abdul Kadir was intusschen tot de conclusie gekomen, dat het niet onverstandig zou zijn, het advies van een advocaat te vragen omtrent de vreemde gedragingen van John de Kay, die nog steeds de onmetelijke erfenis moest liquideeren. Zijn raadsman, dr. Boda, had verschillende keeren geprobeerd, contact te krijgen met het Münchener bureau van de „Ottoman Imperial Estates Incorp.“, maar John de Kay kon hij er nooit treffen.

ondervinding had mij wijzer gemaakt en ik liep eenvoudig naar zijn werkkamer. Daar vond ik hem achter een kolossaal bureau, dat letterlijk volgestapeld was met allerlei papieren en documenten. Hij begon met mij papieren voor te leggen, waaruit bleek dat hij aan de sultansfamilie reeds groote sommen had uitbetaald als voorschot op de liquidatie, en verraste mij toen plotseling met het voorstel, zijn gevolmachtigde voor Hongarije te worden. Ik zou moeten onderhandelen met de familieleden van Abdul Kadir en hen er toe bewegen, zoo gauw mogelijk alle overeenkomsten met advocaten en gemachtigden op te zeggen en de geheele zaak weer in handen te geven van John de Kay. Eerder kon hij niets doen voor de liquidatie. Bij de oorspronkelijke overeenkomst met de erfgenamen was, zooals wij reeds schreven, de bepaling opgenomen, dat alleen tot liquidatie zal worden overgegaan, wanneer de erfgenamen (21 in totaal), zonder uitzondering, over alles tot overeenstemming zijn gekomen en de afwikkeling der zaak in handen van John de Kay laten. Nu begrijpt men dat telkens iemand der familieleden, die zoo onervaren in financiële zaken zijn, dadelijk de behartiging van hun belangen toevertrouwen aan iedereen, die onmiddellijke voordeelen beloofde en voorschotten gaf. De bewuste bepaling werd daardoor telkens overtreden, met het gevolg, dat John de Kay de liquidatie weer kon uitstellen. Hij was echter bereid de zaak definitief te regelen, wanneer de erfgenamen bij elkaar zouden komen en hem weer als hun eenigen raadsman en gemachtigde erkenden. Hij wilde zelfs weer een belangrijk voorschot geven.

Ik begreep, dat het 'n uiterst moeilijke taak zou zijn, om alle familieleden in Europa en Klein-Azië op te sporen, en nog moeilijker, om hen tot overeenstemming te brengen. Want behalve dat zij steeds tot alles bereid waren als iemand hun een voorschot op hun aandeel in de erfenis gaf, wantrouwden zij elkaar in hooge mate en gaven er de voorkeur aan, zelf te handelen, hoe onbeholpen dit ook ging. In dat opzicht leefden de achterdochtige geest en vrees van 't sultanspaleis nog onder hen."

Dr. Boda nam De Kay's voorstel niet aan; na al hetgeen hij van dezen zonderlingen financier gehoord en ondervonden had, bedankte hij voor de eer om zijn vertegenwoordiger te worden; hij vreesde, dat hij nooit van zijn opdrachtgever vergoeding zou ontvangen voor zijn moeiten en onkosten.

John de Kay zelf regelde zijn zaken in Salzburg en wel met zulk goed gevolg, dat de autoriteiten hem weer volkomen vrijheid van beweging gaven: hij had tenslotte geen eigenlijke misdaden bedreven. Schulden werden betaald, verplichtingen voldaan, enkele beschuldigingen bleken ongegrond

Het filiaal van De Kay's fantastische maatschappij in München bleef bestaan na de verdwijning van den millionaire; de leider kreeg echter zooveel last van bezoekers uit alle deelen van Europa, die er belang bij hadden iets naders over John de Kay te weten, dat hij het bureau ophief en naar Bern verhuisde, waar eveneens indertijd een filiaal was gesticht. De leider hiervan was een der vele elegante avonturiers, die menschen als John de Kay altijd weten te vinden, in de hoop op een gemakkelijke manier veel geld te verdienen. Zijn voornaamste talenten bestonden hierin, dat hij steeds goed klinkende namen voor zichzelf kon verzinnen, en altijd vertrouwen (en geld) kon krijgen, als het er om ging, aandeelhouders te vinden voor een of andere dubieuze maatschappij. De „Ottoman Imperial Estates Incorp.“ was geen dubieuze zaak, omdat het bezit nog altijd gevormd werd door het enorme vermogen en de vele bezittingen, waaruit de sultans-erfenis bestond, maar degenen, die zich lieten verleiden om aandeelen te nemen, wisten meestal niets van de eindeloze moeilijkheden en strubbelingen, welke de liquidatie van deze erfenis reeds had opgeleverd, en naar alle waarschijnlijkheid nog opleveren zou.

Het einde was natuurlijk gemakkelijk te voorzien. De baron (de leider van het filiaal was in Bern als een Hongaarsche baron bekend) incasseerde het geld van de vele graag geplaatste aandeelen, gebruikte een tijdlang een kostbaar ingericht bureau, gunstige rapporten en bekende namen van z.g. vertrouwenslieden en financiers om het geloof in de betrouwbaarheid van de zaak sterk te houden, en verdween toen met zijn helper. Het geld verdween met hem. Voor den zooveelsten keer kwamen goedgelovige spaarders weer eens tot de onaangename ondervinding, dat gunstige rapporten over den stand van zaken en mooie beloften niet hetzelfde is als een behoorlijke winst op de lichtvaardig gekochte papieren.

En de baron en zijn helper in Bern ondervonden weer, dat er voor gewetenloze speculant nog altijd voldoende goedgelovigheid in de wereld is, die in geld veranderd kan worden. Rijk verlieten zij de Zwitsersche hoofdstad.

Men begrijpt, dat in deze omstandigheden de liquidatie er meer dan slecht voorstaat. De leden der sultansfamilie, die voor de verdeling der erfenis in aanmerking komen, weten nauwelijks van elkaar waar zij wonen, onder welke omstandigheden zij leven, of zij zelfs nog in leven zijn. Zij weten nog veel minder, waar John de Kay is. Hoe moet deze verstrooide kudde den weg vinden, die veilig langs de ontelbare hinderpalen en moeilijkheden dezer uiterst ingewikkelde kwestie naar de uiteindelijke oplossing leidt?

....en reiniging der voeten door mannen, vóór zij de moskee voor het avondgebed binnengaan.

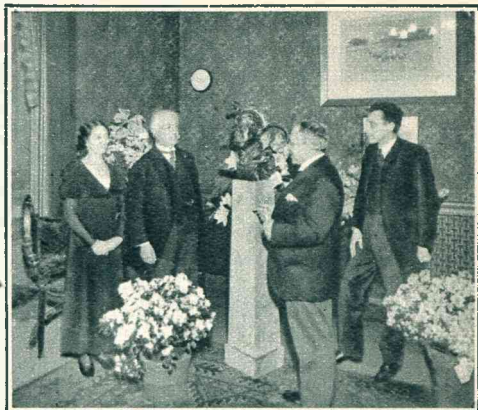
Toen hij nu in de kranten las, dat de millionaire moeilijkheden met de politie in Salzburg had, meende hij 'n gunstige gelegenheid te hebben, met hem te onderhandelen. John de Kay zou wel minder ongenaakbaar zijn, oordeelde hij, nu de politie zich met zijn zaken bemoeid had. Hij reisde dus naar Salzburg en had een onderhoud met den Amerikaan. „Hij woonde nog steeds in het dure hotel,” vertelde dr. Boda later, „want hij was slechts door de politie verhoord en daarna op vrije voeten gelaten; hij stond echter nog onder toezicht en mocht voorloopig Salzburg niet verlaten, al was er geen reden hem als 'n misdadiger te behandelen. Eerst wilde hij me niet ontvangen, maar de

Salzburg, waar John de Kay door de politie bewaakt werd en zijn geluksster begon te dalen.

De vermaarde Engelsche pianiste Harriet Cohen treedt 25 Februari a.s. onder auspiciën van het concertbureau Beek in het Muzieklyceum op.

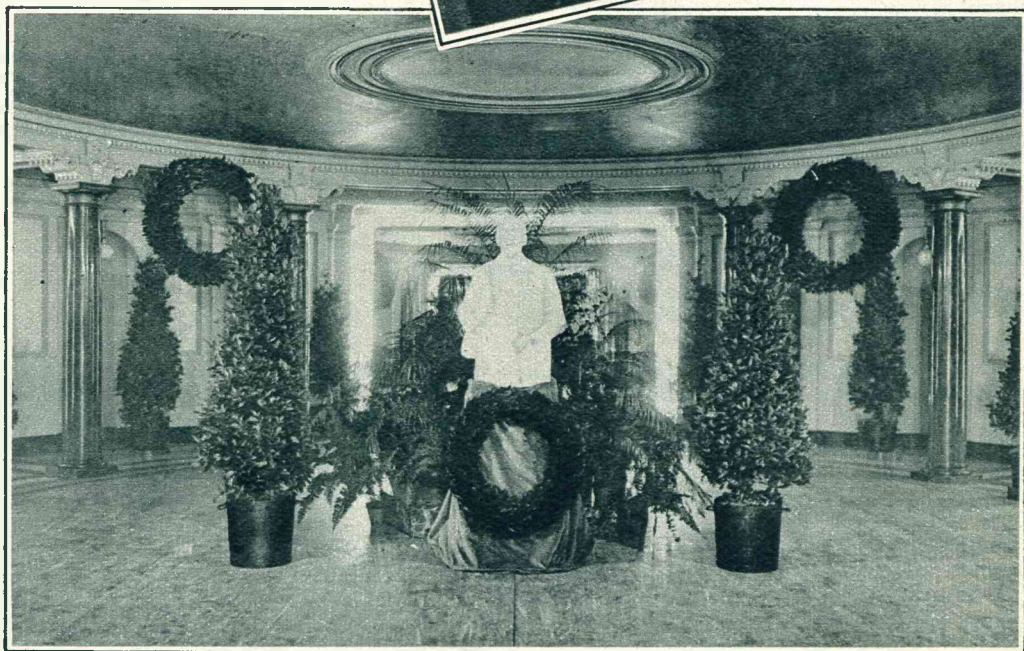

De bekende Amsterdamsche accountant E. v. Diers, een van de grondleggers van de accountancy, werd ter gelegenheid van zijn 40-jarig ambtsjubileum op grootsche wijze gehuldigd

UIT DE HOOFDSTAD

Te Amsterdam overleed op hoogen leeftijd een der door de vorige generatie meest geliefde acteurs, Bart Kreeft. Wij plaatsen hier zijn beeltenis naar het schilderij van L. Goudman, dat in den Stadsschouwburg hangt.

Ter gelegenheid van de Wagner-herdenking werd in den Stadsschouwburg de beeltenis van Mr. H. Viotta, stichter der Wagnervereeniging, geplaatst en fraai versierd.

In het Rijksmuseum is de nieuwe afdeling Bouwfragmenten en Kunstnijverheid geopend; ook is daar ondergebracht de tegelverzameling van wijlen den heer Arthur Isaac.

MIJN RHEUMATIEK?

Ik lach er nu om!

„Voorbij is de tijd, dat iedere beweging een pijscheut beteekende! Voorbij de tijd, dat ik mijzelf als een soort invalide begon te beschouwen!”

Vindt óók Uw jeugd terug! DE WITT's PILLEN zijn er ook voor U! De Witt's pillen helpen mee om snel het vergiftige urinezuur, de oorzaak van alle rheumatiek, uit Uw lichaam te drijven! Begin vandaag nog een kuur met dit gegarandeerde anti-rheumatiek-middel. Onderstaande bon brengt Uw eerste dosis gratis bij U thuis!

**DE WITT'S
PILLEN**

PRIJS f1.- en f2.-
PER FLACON

GRATIS E. C. DE WITT & Co., Afd. 16, Prinsengracht 983, Amsterdam.

Zendt mij gratis en franco een monster De Witt's pillen.

Naam _____

Adres _____

met 1/2 cent frankeren

20

Koopt geadvertendeerde artikelen!

DOOR 'T GEBRUIK VAN

NIVA TANDPASTA

STEUNT GIJ

5 Nederlandsche Industrieën,
daar de voorn. grond-
stoffen en de ver-
pakking ook

zijn.
Helpt dus
mede, de ma-
laise in EIGEN LAND
te bestrijden.

Groote Tuben 75 cts.
Kleine Tuben 25 cts.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT

Dr. H. NANNING's
Pharm. Chem. Fabr. N.V., Den Haag.

**Heel
den winter
Gezond**

Geen
Verkoudheid
Keelpijn
Griep
Influenza

FORMAMINT

De keelontsmettende tabletten
In alle Apoth. en Drog. à fl. 1.- per flesch

BANG OM UIT TE GAAN

Hevige aanvallen van rheumatiek....

Nu alles vergeten!

Het moet wel geruimen tijd geduurd hebben voordat de rheumatiek van dezen man zoo ernstig werd. Daarover zegt hij niets. Maar hij maakt het duidelijk, dat slechts vier of vijf maanden van Kruschen Salts-gebruik noodig waren om hem alle geleden pijnen te doen vergeten. Dit is wat hij zegt:

„Ik heb vaak Kruschen-advertenties in de bladen gezien en ik vind, dat het niet anders dan mijn plicht is, dat ook ik een kleine getuigenis zou geven. Voordat ik begon Kruschen te gebruiken, had ik heel erge last van rheumatiek, voornamelijk in mijn beenen. Ik had het zoo erg, dat ik herhaaldelijk op straat neerviel. Ik heb nu meer dan twee jaar Kruschen Salts gebruikt. En de laatste 18 of 20 maanden heb ik in 't geheel geen pijn meer gehad. Inderdaad, ik heb het allemaal vergeten. Terwijl ik toch vroeger altijd bang was om uit te gaan. Kruschen Salts is goud waard. I.L.”

Elke „kleine dagelijksche dosis” Kruschen Salts is een wetenschappelijke combinatie van minerale zouten, welke al Uw afvoer-organen

aansporen — nieren en maag — en deze geregeld aan 't werk houden, zooals de natuur dat bedoeld heeft. Het gevolg van deze inwendige zuiverheid is, dat verfrist en vernieuwd bloed door Uw aderen stroomt. Giftig urinezuur, dat Uw rheumatische pijnen veroorzaakt, wordt langs natuurlijke weg verwijderd en de pijnen houden op. En als U voortgaat met „de kleine dagelijksche dosis” Kruschen Salts, zal Uw geheele wezen — lichaam en geest — van deze zuiverende verfrissende werking den wel-dadigen invloed ondervinden.

**Kruschen
Salts**

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon. Stralende gezondheid voor 1 cent per dag. Imp.: N. V. Rowntree Handels Mij. Heerengracht 209, Amsterdam-C.

20 Cents . . .
en daarvoor krijgt U zoo veel

Want U weet het immers: Door Nivea krijgt de huid dat teere, frissche en gezonde, dat wij bij de jeugd zoo zeer bewonderen.

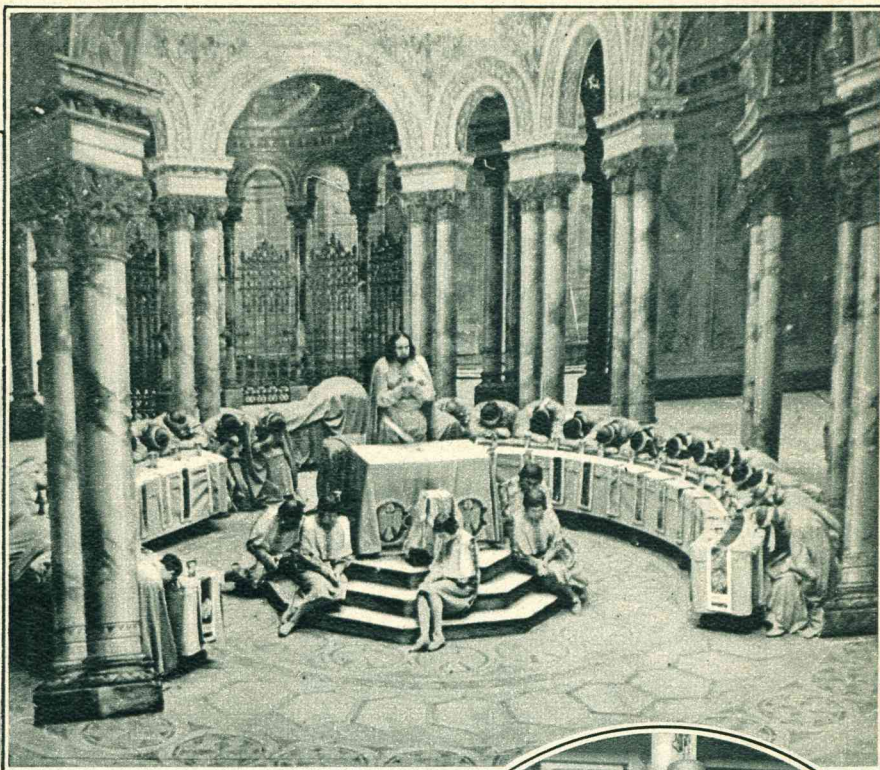
Waardoor ontstaat deze uitwerking? Door het Eucerit, en dat komt in geen enkele andere huidcreme voor. Vandaar dat Nivea niet te vervangen is.

Beiersdorf N. V., Sarphatikade 3, Amsterdam-C.

Er bestaan ook doozen van 40 en 90 cents en tuben van 35 en 55 cents

OP DE PLANKEN

De Wagnervereniging te Amsterdam voerde onder groote belangstelling de „Parsifal" op in den Stadsschouwburg. Van deze opera werd ook een volksvoorstelling gegeven. Een scène uit het eerste bedrijf.

Beppie de Vries als de maardin van „t Witte Paard" en Harry Boda als de ober van het hotel.

De plechtige ontvangst van keizer Frans Jozef.

In Theater Carré ging een succesvolle reprise van de aardige revue-operette „In 't Witte Paard". De plote muziek, de leuke wijsjes en niet het minst het uitstekende spel van krachten als Beppie de Vries, Syloain Poons, Harry Boda, en anderen maken 't bijvoenen van de voorstelling tot een genoegen. De slotscène.

Uit het zonnige Zuiden: aan het meer van Como.

De laatste Reis van de P. XI

DOOR WILLIAM SHEERES

Er lag een geheimzinnig waas over het vertrek van onze oude P. XI. Officieel was er bekend gemaakt, dat wij van onze basis Baltimore zouden vertrekken voor het houden van een oefeningsreis, maar ik ben overtuigd dat niemand aan boord daarvan iets geloofde. Onze twijfel aangaande het voorgegeven doel van het vertrek werd versterkt door het moeilijk te loochenen feit, dat onze boot daarvoor zeer beslist onvoldoende was geproviandeerd. De dagbladen toch hadden gemeld, dat de P. XI gedurende veertien dagen duik- en slingerproeven zou nemen in de buurt van de Bermuda-Eilanden, maar onze voorraden olie en leeftocht waren slechts toereikend voor 'n reis van hoogstens vier of vijf dagen.

Spoedig, nadat wij van onze basis vertrokken waren, bleek dat onze twijfel alleszins gegrond was geweest. Wiegend op de witgekopte golven van Kaap Hatteras, maakte luitenant Byrd, onze commandant, bekend, dat hij met verzegelde orders naar zee vertrokken was. De daarin omschreven opdracht luidde dat de onderzeeër P. XI gedurende drie dagen moest blijven kruisen voor de kust tusschen Kaap Hatteras en Savannah en dat wij nauwkeurig moesten uitzien naar een kleine stoomboot, die, varende onder Engelsche vlag, zou trachten een scheepslading gesmokkelde whisky over te brengen van de Britsche Bahama-Eilanden naar Boston.

Het was niet voor het eerst dat de P. XI op verzoek van het Prohibitie-Departement haar basis verliet met dergelijke orders. Wel zou het dezen keer voor het laatst zijn, maar daarvan had niemand van ons eenig vermoeden. Onbewust van het avontuurlijk einde, dat wij tegemoet gingen, ging er een hoera op, toen Byrd ons zijn orders voorlas en in het vooruitzicht van de extra-premie die ons wachtte als het ons gelukte het smokkelschip buit te maken, waren wij vol goeden moed op een gunstigen uitslag.

Het was een gezellig onder-onsje aan boord van onze duikboot. Wij hadden al jaren met elkander gevaren, behalve dan met Joe, die zijn eerste reis met ons maakte. Joe was een neger, een onverschilde Harlemmer en eerst zes maanden geleden bij den onderzeedienst geplaatst. Ongeruimd en gediensig van aard als hij was, had hij zich in weinige weken tijds de vriendschap van de heele bemanning weten te verwerven en hoewel zulks eigenlijk verboden was, noodigde ik hem vaak bij

me uit in de seinhut, waar de ingewikkelde radio-apparaten hem altijd in kinderlijke verrukking brachten.

Onmiddellijk nadat de P. XI Kaap Hatteras achter zich had gelaten, werd de verscherpte wacht dienst aan boord ingesteld. In de tienmijlszone, waarbinnen het verboden was alcoholhoudende dranken aan te voeren, wemelde het gewoonlijk van spionnerende visschersvaartuigen en voor het welslagen van onze onderneming was het van het grootste belang, onze aanwezigheid voor hun spiedende blikken te verbergen. De duikboot bleef den geheelen nacht aan de oppervlakte varen en pas tegen het aanbreken van den dageraad, toen we gevaar liepen te zullen worden ontdekt, kregen we bevel om te duiken.

Hoewel de onderzeesche vaart lang geen genoegen en altijd doodelijk vervelend is, namen we zonder veel zuchten afscheid van de opkomende zon. De duikventielen werden gedraaid, het water drong de tanks binnen en terwijl de saamgeperste lucht met een gillend gefluit ontsnapte, doken we langzaam naar beneden. Op een diepte van zes meter bleven we doorgaan. Onze radio-masten en het oog van den periscoop bleven nog juist boven het watervlak en de officier van de wacht en de uitkijk speurden met scherpe blikken de vrij kalme zee af, in de hoop het gesignaleerde smokkelschip het eerst te ontdekken.

Langzaam heen en weer kruisend verstreek de dag. Wij ontmoetten verschillende kustvaartuigen en transatlantische stoomers, maar de prooi waarop wij loerden bleef ver buiten ons gezichtsveld. Tegen half acht in den avond stegen wij op en kregen we eenige verademing. Terwijl de P. XI gelucht werd en de accumulatorenbatterij werd bijgeladen, verpoosden we ons eenige uren op het dek, totdat Byrd's „alle hens beneden” ons weer naar binnen riep.

Tegen middernacht begaf ik me naar de seinhut om den hulp-marconist af te lossen. Allen aan boord, behalve de commandant en de uitkijk, waren reeds naar kooi gegaan en in het vooruitzicht van een langen, vervelenden nacht maakte ik het mij zoo gemakkelijk mogelijk. Nu en dan verscheen luitenant Byrd in de seinhut en bij een dezer korte

bezoeken viel het me op, hoe onrustig hij was. Hij vroeg me naar onze positie en nadat ik had vastgesteld dat we ter hoogte van Savannah waren, zag ik hem bezorgd het hoofd schudden en keerde hij onmiddellijk naar den uitkijktoren terug.

Hij was ternauwernood verdwenen, toen ik opnieuw een schaduw de hut zag binnenglijden. Nu was het Joe, die me een bezoek bracht. Hij klappertandde en wreef zich krachtig in de handen en toonde me een allermiserabelst gezicht, dat me plotseling in lachen deed uitbarsten.

„Well, wat is er aan de hand, Joe?” begon ik grinnikend.

„Mij groot, groot koorsss,” antwoordde de neger bibberend.

„Veel koorts, Joe?” verbeterde ik zijn gebroken Engelsch.

„Yesser, veel koortss, veel koortss,” herhaalde hij.

„Ga dan maar gauw naar bed, je had erin moeten blijven, Joe,” vermaande ik hem.

De neger schudde het hoofd, liet zijn blinkend witte tanden zien en trad tot vlak bij het seintoe-stel. Hij wierp een verstrooiden blik op de kaart, waarop ik met een blauwe vlaggespeld onze positie had aangegeven en op onverschilligen toon, alsof het antwoord hem eigenlijk in het geheel niet interesseerde, vroeg hij:

„Ons hier, bij Savannah?”

De neger ging aan boord voor een domoor door en daarom verwonderde het me, dat hij met een enkelen blik onze positie van de kaart had afgelezen.

„Ja, we zijn op de hoogte van Savannah, Joe,” bevestigde ik.

„Ons doorvaren, doorvaren?” hernam hij met een starrenden blik.

„Tot morgenvroeg, dan keeren we naar Kaap Hatteras terug, Joe,” legde ik uit. Hoewel het snikheet was in de seinhut, bleef Joe klappertanden en opstaande joeg ik hem weg.

„Vooruit naar bed, Joe, je bent ziek. Dadelijk komt de commandant en dan krijg je straf: klitsklats, op je broek.”

De neger wierp een schuwen blik naar den uitkijktoren en maakte haastig dat hij wegwam. Het eerstvolgende half uur gebeurde er niets bijzonders. Byrd liet zich niet meer zien en ik vermoedde dat hij in deze uren een ontmoeting met het smokkelschip verwachtte. Alle leven aan

boord scheen uitgestorven en behalve het rhythmisch daveren van de electromotoren en het ratelend knarsen van de stuurinrichting drong er geen enkel geluid tot me door. De warmte maakte me slaperig en loom en nadat ik me wat gemakkelijker had neergezet, vielen spoedig mijn oogen toe en dwaalde mijn bewustzijn naar de grens tusschen slapen en waken.

Mijn geest, afgemat door de hitte en door de vermoedenissen van den zwaren nachtdienst, begon weldra te fantaseeren. Ik droomde dat er iemand voor den ingang van de seinhut stond, die mij aandachtig bleef beschouwen en eindelijk voorzichtig naar binnen gleed. Ik deed een poging om mijn oogen te openen, maar de snel aansluitende slaap was machtiger dan mijn wil en onbeweeglijk bleef ik zitten. Toch was ik mij bewust dat er iets niet in orde was en toen ik plotseling den seinsleutel hoorde aanslaan, maakte zich een onrustig gevoel van me meester.

„Tik, tik, tik, punt, punt, punt,” drong het tot me door en geheel werktuiglijk begon ik de strepen en punten tot letters aaneen te voegen. Ik kwam niet verder dan tot G. P. U. Toen verloor ik plotseling den draad van het Morse-alfabet en sluimerde ik door. Het nauw waarneembare geluid van een deur, die geopend werd, deed me helder wakker worden. Onmiddellijk herinnerde ik me de woorden G. P. U. en glimlachend, in de vaste overtuiging dat ik gedroomd had, verliet ik de seinhut om den slaap te verdrijven.

Mijn blik viel op de deur van het manschappenlogies en op dat oogenblik zag ik duidelijk, dat de knop daarvan terugsprong. Verwonderd en tegelijk verontrust liep ik op de deur toe, opende haar en trad het logies binnen. Alles sliep rustig en aanvankelijk zag ik niets ongewoons, maar ik werd plotseling opmerkzamer, toen ik een der hangmatten veel erger zag slingeren dan de anderen. Nadertredend zag ik Joe liggen en toegevend aan een opkomend gevoel van wantrouwen, sloeg ik even de deken op. Mijn vermoeden werd op hetzelfde oogenblik bewaarheid : de neger lag gekleed in zijn hangmat en was dus niet langer dan enkele seconden geleden hals over kop in zijn kooi gekropen.

Overtuigd dat Joe zich slechts den schijn gaf alsof hij sliep, verliet ik met een onverklaarbaar gevoel van onrust het logies en keerde naar de seinhut terug. Voor het toestel staande, vroeg ik me af of ik straks inderdaad slechts gedroomd had of dat Joe me de een of andere poets had gebakken. Ik vond geen bevredigend antwoord op mijn vraag, totdat plotseling mijn blik op de papieren strook viel, waarop zoowel de inkomende als uitgaande seinen automatisch werden opgenomen.

Als gefascineerd bleef mijn oog gevestigd op de Morseteekens van de letters G. P. U. en tot bezinning gekomen, draaide ik de papierstrook terug. Onmiddellijk bemerkte ik, dat de laatste seinen niet door mij konden zijn afgegeven en koortsachtig gehaast begon ik de punten en strepen over te zetten. Tot mijn verbijstering voegde ik het volgende bericht aanen :

„G. P. U. 4 P. XI ter hoogte van Savannah, koers Zuid. Kaap Hatteras en Boston veilig, spoed.”

Hoewel de juiste betekenis van dit zonderlinge bericht voor me verborgen bleef, begreep ik toch dat het in verband moest staan met het doel van onzen kruistocht. Zonder me lang te bedenken, snelde ik naar den uitkijktoren en verzocht luitenant Byrd even in de seinhut te komen. Hij kwam me verwonderd achterna en hem het bericht voorleidend, kwam ik zonder omwegen tot een bekentenis.

„Luitenant, ik moet vijf of tien minuten geslapen hebben. In dien tijd is er iemand de hut binnengeslopen om dit bericht af te seinen. Ik begrijp er niets van, maar u...”

Zoodra Byrd een blik op de regels had geworpen, werd hij woedend.

„Damm it, damn it,” vloekte hij. „Ik zal je straffen, Sheeres; slapen op wacht; damn it, ik zal je gevoelig straffen! Een spion van den clandestienen handel bij de marine; aan boord van de P. XI, wie is het?”

Byrd had een stem als een trompet en zijn uitval benam me bijna den adem.

„Well, wie is het, damn it?” bulderde hij nogmaals.

„Joe, commandant,” antwoordde ik verslagen. Byrd's woede verdween als bij tooverslag en verbluft keek hij me aan.

„Joe?” echode hij verbijsterd. Hij schudde het hoofd en barstte plotseling in lachen uit. „Joe, die roetmop? Je bent krankzinnig; die kerel kan niet eens behoorlijk lezen of schrijven, hoe zou hij dan overweg kunnen met een seinapparaat?”

„En toch is het Joe,” hield ik vol. „Hij is eerst onze positie komen opnemen en hij heeft zich overtuigd van onzen koers. Toen is hij later teruggekeerd en heeft van een onbewaakt oogenblik gebruik gemaakt om te seinen. Als ik niet geslapen had zou hij misschien gewacht hebben, totdat ik me even verwijderde. Hij ligt gekleed in zijn kooi en aan het slingeren te zien, moet hij er net zijn ingekropen.”

Terwijl ik zenuwachtig bleef doorspreken, keek Byrd me ernstig aan.

„Ga hem wekken, Sheeres, en breng hem hier,” beval hij rustig.

Haastig begaf ik me naar het logies en schudde Joe ruw bij den arm. Hij vertoonde een slaperig gezicht, maar in zijn oogen ontdekte ik een lichte uitdrukking van schrik.

„Kom mee, Joe, je moet bij den commandant komen,” beval ik hem boos.

„Mij bij den commandant, brr, mij veel koorss,” siste de neger.

„Als je niet onmiddellijk meegaat, komt hij je halen,” waarschuwde ik dreigend. Het vooruitzicht met het gebruikelijke eindje touw uit zijn bed te worden verdreven, deed hem eieren voor zijn geld kiezen. Hij strompelde me achterna en meldde zich in stramme houding bij den commandant. Hoewel Byrd voor een humaan officier doorging, was hij geen man om mee te spotten en ik voorzag dan ook een hevige donderbui. Maar Byrd liet zich thans niet gaan en behandelde de zaak met een koele onverschilligheid, alsof zij hem slechts matig interesseerde.

„Je bent vanaf dit oogenblik in verzaard arrest, Joe Pull,” begon Byrd. „Over een paar dagen zal je voor den Zeekrijgsraad verschijnen en...”

„Mij voor den Zeekrijgsraad, commandant?” stamelde de neger ontsteld.

„Juist, zwarte schurk!” bevestigde Byrd. „Ik durf je voorspellen dat men korte metten met je zal maken. Je hebt je als soldaat schuldig gemaakt aan een laaghartig verraad van landsbelangen, dat zal je je kop kosten. Genade of verdediging hoef je van mij niet te verwachten, tenzij je onmiddellijk je aandeel in deze fraaie geschiedenis bekent. Spreek op, wat heb je voor een afspraak met die schurken van den clandestienen handel gemaakt?”

De neger stond te sidderen en het was hem aan te zien, dat hij zich zulke verschrikkelijke gevolgen van zijn aandeel in het complot nimmer had voorgesteld. Wetend hoe scherp de strijd was, dien de politie tegen de onderwereld had aangeboden, begon ik werkelijk voor Joe's leven te vreezen en ook hij zelf scheen te beseffen, dat zijn kroeskop maar heel zwakjes op zijn stierennek kwam te staan.

„Mij alles zeggen, commandant,” begon hij plotseling jammerend. „Mij zes maanden geleden bij onderzeedienst. Komen iemand die mij meeneemt naar speak easy. Mij moet veel drinken: rum, sherry, whisky. Mij krijgen veel geld. Mij moet leeren lezen en schrijven en seinen. Mij krijgen plaats op de P. XI. Iemand zegt: jij veel geld verdienen als jij dien nacht boodschap seint, waar de „Obregon” veilig is...”

„De „Obregon”, het smokkelvaartuig, een motorschip,” viel de commandant plotseling uit.

„Yesser; lag bij Bahama-Eilanden. Veel whisky, veel rum,” bevestigde Joe bevend.

„Juist, en waar is de „Obregon” nu, zwarte bandiet?” informeerde Byrd, woedend geworden.

„Obregon varen naar Kaap Hatteras, commandant,” antwoordde Joe.

„En weet je anders nog iets te vertellen?” hernam de luitenant grimmig.

„Noser, noser,” haastte Joe zich.

„Is het een Engelsche bemanning?” hield Byrd het verhoor aan.

„Noser; American: Pem Hodds,” antwoordde de neger.

Ik zag een donkere, dreigende uitdrukking in de oogen van den commandant verschijnen. Pem Hodds was een van de beruchtste dranksmokkelaars, die al menigen moord op zijn geweten had. Jaren geleden had hij zich in het reservaat der Pioetes-Indianen doodelijk gevreesd en gehaat gemaakt. Hodds had een uitgelezen bende boos-

wichten tot zijn beschikking en de terreur die hij in den staat New York uitoefende, spotte met alle goedbedoelde maatregelen der regeering.

„Is Pem Hodds zelf aan boord van de „Obregon?” hernam Byrd plotseling.

„Yesser,” gaf de neger ten antwoord.

Byrd scheen tevreden te zijn en gaf mij een wenk.

„Wek den provoost constabel, Joe Pull heeft verzaard arrest; als we in Baltimore terugkeeren zullen we verder zien.”

Ik wekte den constabel en vijf minuten later zat Joe in arrest. Byrd had den koers van de P. XI onmiddellijk veranderd; in plaats van naar het Zuiden voeren we nu naar het Noorden en niet langer onder water, maar aan de oppervlakte en met volle kracht. Het was twee uur in den nacht en ik berekende, dat we bij het aanbreken van den dageraad in de buurt van Kaap Hatteras konden zijn. Byrd hoopte ongetwijfeld de „Obregon” op die hoogte te kunnen kruisen en aan te houden en in gespannen verwachting bleef mijn blik de eerstvolgende uren op den mijlsvaartwijzer gevestigd.

Om vijf uur begon de dag door te breken en liet Byrd „alle hens” slaan. Hij liet den uitkijk aflossen, doch bleef zelf in den uitkijktoren. Het groote nieuws van Joe's verraad werd door de bemanning met ontsteltenis aangehoord, maar de dienst bellette ons er lang bij stil te staan. Om zeven uur kwam Kaap Hatteras in zicht en na nieuwe zuurstof te hebben bijgevoegd en de accumulatoren te hebben geladen, liet Byrd, acht mijlen uit de kust, duiken. De periscoop bleef boven water en het waakzaam oog van den uitkijk liet geen seconde het oculair los. De spanning waarin we kwamen te verkeerren nam van uur tot uur toe en zij brak eerst baan in een opgewonden hoerageroep, toen tegen achten de uitkijk: „schip in zicht” meldde. Byrd en de eerste officier klommen in den uitkijktoren en wij vlogen allen naar onzen post. Een half uur lang bleven we op de loer liggen, toen liep er plotseling een gemompel van mond tot mond, dat ons allen even stil deed zijn.

„De „Obregon”...”

Het kleine motorschip lag recht voor ons en nog steeds varende op een diepte van zes meter, liet Byrd de P. XI langzaam voortloopen.

„Uitkijken! Stijgen!” klom plotseling het commando.

Wij kwamen aan de oppervlakte, het luik van den uitkijktoren werd opengeworpen en een seconde later vloog er een vlaggesein langs den mast omhoog.

„Stoppen!”

Met toenemende spanning bleven wij een, twee minuten wachten, en toen werd het ons duidelijk dat de „Obregon” er niet aan dacht aan het bevel te gehoorzamen. In den uitkijktoren liet Byrd zich een vloek ontvallen en plotseling klom zijn commando: „Snelvuurbediening naar boven!”

De drie bedieningsmanschappen van ons snelvuurkanon renden de smalle ijzeren ladder op en een oogenblik later klom ons een scherpe knal in de ooren. Om de „Obregon” te dwingen om te stoppen, had Byrd het schot vlak voor den boeg laten lossen, doch Pem Hodds liet zich er niet door intimideeren en wijzigde zijn koers, waardoor de P. XI in het kielwater van het motorschip kwam te liggen.

„Richtpunt midscheeps!” commandeerde Byrd en een oogenblik later: „Vuur!”

Weer knalde een schot. Het projectiel sloeg in ter hoogte van de reeling en onze mannen op het dek zagen de bemanning van de „Obregon” haastig heen en weer rennen.

Slechts een seconde later klom een doffe knal. Verschrikt keken we elkander beneden aan en tegelijk zagen wij Byrd en onze snelvuurbediening de ladder afdalen.

„Duiken!” schreeuwde de commandant.

Terwijl wij haastig de duikventielen ronddraaiden en de tanks vol water werden geperst, hoorden wij boven het gillend gehuil van de electromotoren uit een stem schreeuwen:

„Het snelvuurkanon is verdwenen, meegenomen met een granaat van 15 c.m.; de „Obregon” heeft keurige artilleristen aan boord...”

Wij ondervroegen elkander met de oogen. Zouden we een geregelde slag moeten leveren om de smokkelaars te overmeesteren? Het zou niet het eerste gevecht zijn, dat de onderwereld met de gewapende macht aanbond, maar de strijd tegen

een goedgepantserden onderzeeër kwam ons zoo hopeloos voor, dat wij eraan twijfelden.

De P. XI dook tot op twintig meter en ging met een elf-mijls vaart de „Obregon” achterna. Het was ieder van ons duidelijk, dat we het moesten verliezen als het op een wedloop moest aankomen, want onze prooi liep minstens vijf of zes mijl sneller. Byrd stond met saamgenepen lippen aan den voet van de ijzeren ladder van den uitkijktoren en gaf met heesche stem zijn aanwijzingen voor den te volgen koers. Wat hij van plan was te doen wisten we niet, maar wij zouden niet lang naar zijn bedoelingen hoeven te raden.

Wij hadden ongeveer tien minuten gevaren, toen Byrd commandeerde te stijgen.

Terwijl de periscoop werd uitgebracht, kwamen we met een lichten schok aan de oppervlakte en onmiddellijk liet Byrd een paar vlaggen hijschen.

„Binnen drie minuten in de booten,” waarschuwde het sein.

Wij keken eerst elkander en vervolgens den commandant aan en plotseling twijfelden wij niet meer aangaande zijn voornemens; zijn als uit steen gehouwen gelaat verried, dat hij vastbesloten was het misdadigerschip in den grond te boren.

„Alarm,” klonk het een oogenblik later, en in de vreeselijk gespannen stilte bleven wij twee, drie minuten wachten. Byrd klom naar boven en met een volmaakte rustige stem hoorden wij hem afgebroken opmerkingen maken tegen den eersten officier.

„Damn it, ze vertikken het, sir, ze spelen met hun leven. Well, als ze gevangen worden genomen is het ook verloren. Wij liggen nu juist goed, recht-hoekig op de lengte-as van de „Obregon”. Well, we moesten nu maar niet langer wachten, die schurken verlangen blijkbaar naar een koud bad.”

Hij kwam naar beneden om den eerste officier gelegenheid te geven de ladder af te gaan en klom toen onmiddellijk weer naar boven.

„Beide apparaten.... klaar!” klonk een oogenblik later zijn stem.

De bedieningsmanschappen vlogen op de lanceerbuizen toe.

„Links.... vuur!” commandeerde Byrd.

Er volgde bijna onmiddellijk een slag, hijgend werden de buizen afgeschroefd en met vertrokken gelaat keken we elkander aan. Byrd volgde de bellenbaan van de torpedo door den periscoop en plotseling ontsnapte hem een kreet.

„Geraakt.... ze vuren.... duiken!” schreeuwde hij.

We doken tot op twintig meter en haastig gaf Byrd een kleine koersverandering aan. Gedurende twee minuten bleef alles doodstil in het lichaam van onze P. XI.

„Langzaam stijgen.... Rechts in orde.... uitkijken!” klonk het commando.

We stegen weer en na een snellen blik door den periscoop, deelde Byrd zijn waarnemingen mee.

„Ze maakt slagzij.... de booten worden uitgezet.... damn it, ze vuren.... duiken!”

Het was reeds te laat, een salvo van drie of vier zware granaten deed de P. XI over haar geheele lengte trillen, alsof zij de koorts had en plotseling zagen wij de boot langzaam overhellen. Bijna op hetzelfde oogenblik doofde het electrisch licht uit. Het was volslagen donker om ons heen en van ergens uit een hoek klonk het angstige gebrul van Joe, die het doodsbenuwd scheen te hebben.

„De noodverlichting,” hoorden wij Byrd roepen en een oogenblik later liet hij erop volgen: „Arrestant in vrijheid stellen.”

Wij verkeerden gedurende een halve minuut in een vreeselijke onzekerheid, waaraan een angstige stem plotseling een einde maakte.

„Commandant, er staat geen enkele accumulator meer in batterij, noodverlichting onherstelbaar defect,” meldde een machinist.

Nog voor Byrd tijd gelaten werd om te overleggen, overviel ons een grootere ramptijding.

„Het torpedoluk maakt water,” schreeuwde iemand met rauwe stem. In de eerstvolgende minuut verloor iedereen het hoofd. Het water drong duidelijk ruischend naar binnen en bereikte de batterij. Het zette de heele P. XI onder electrischen stroom en ontwikkelde binnen weinige seconden tijds chloorgas binnen de benauwde ruimte. De saamgeperste lucht stroomde uit de beschadigde leidingen den romp binnen en deed een geweldig hoogen druk ontstaan, die ons tot stikkens toe

benauwde. Hier en daar klonk een gil, anderen kreunden en kropen op handen en voeten rond en allen zonder uitzondering zagen wij een verschrikkelijken verstikkingsdood voor oogen.

Toen klonk plotseling als een verlossing en een belofte Byrd's kalme stem boven het rumoer uit: „De valkiel losmaken!”

Een zucht van verlichting ging onder ons op; als het gelukte de valkiel los te maken van den romp, zouden we zeker stijgen.... indien we niet reeds te zwaar waren geworden door het binnenstroomende water. Wij hoorden roepen en schreeuwen en eindelijk klonk ons een krassend geluid in de ooren.

„De valkiel is los, commandant,” gilde een stem.

In doodsangst bleven we afwachten en plotseling werd het ons duidelijk dat de P. XI begon te stijgen. Het werd hoog tijd, want de hooge druk binnen de boot deed de fijne neusadertjes reeds springen en het chloorgas vulde onze longen met schroeiend-heete lucht, die ons reutelend naar verkoeling deed hijgen.

Het wachten op de verlossing leek ons een eeuwigheid toe, doch plotseling ontsnapte zelfs den zwakste nog een juichkreet: door de patrijs-poorten van den uitkijktoren drong het daglicht naar binnen....

De eerste officier rukte het torenluik open en werd door den hoogen druk tegelijk naar buiten geslingerd. Wij volgden hem schreeuwend en juichend, elkander aansporend haast te maken op de ladder en bijna niet meer tot deze laatste klimpartij in staat. Met een dwaazen glimlach op onze van angst vertrokken gelaten keken we elkander aan, totdat luitenant Byrd plotseling zijn bezinning hernam.

„Appèl!” gelastte hij.

Inderhaast werden de koppen geteld, niemand mankeerde, zelfs Joe was het gelukt den dood te ontkomen. Sidderend van angst stond hij ons aan te zien, vermoedelijk niet wetend of hij deze redding verwenschen of zegenen moest. Een kreet van een der machinisten deed ons opzien. Daarginds, op een halve mijl afstand, dreven de reddingsbooten van de „Obregon”, blijkbaar tot de laatste plaats toe bezet. Zij waren er beter aan toe dan wij en kwamen roeiend snel vooruit, terwijl de romp van de P. XI, niet meer dan een wrak, hulpeloos rondreef. Wij kwamen nu eerst tot het besef, dat we nog lang niet gered waren. Zonder hulp van het land, waarvan de kust naar schatting acht mijlen van ons verwijderd lag, was het onmogelijk iets tot onze redding te ondernemen, tenzij het ons gelukte beweging in het wrak van de P. XI te krijgen.

Byrd zag met een donkeren blik den afstand tusschen ons en de misdadigers al grooter worden en dit deed hem een wanhopige poging ondernemen om toch nog aan den dood te ontsnappen en het geboefte, dat ginds voor ons uitvluchtte, alsnog te achterhalen.

„Mannen, als het ons gelukt den Dieselmotor op gang te brengen, kunnen we op eigen kracht de kust bereiken. De boot staat echter vol chloorgas. Heeft iemand misschien nog kalipatronen bij zich?” vroeg Byrd.

„Hier, een, commandant,” riep een stem.

„En nog een,” meldde een ander.

„Dat zijn er twee; het is te wagen, mannen,” hernam Byrd. „Wil een van jullie zijn leven wagen om dat van de anderen te redden?”

Wij keken elkander aan en drie of vier onzer deden een pas naar voren. Zij bleven echter achter bij Joe, die met een paar groote stappen voor den commandant stond.

„Mij gaat, commandant,” sprak hij eenvoudig.

Wij keken elkander verbluft aan, maar we begrepen Joe. Hij verkoos dezen dood om een lange gevangenisstraf of misschien wel den electrischen stoel te ontgaan. Een oogenblik scheen Byrd te aarzelen, maar plotseling gleed er een zachte glimlach over zijn gelaat en reikte hij Joe de kalipatronen toe.

„Steek ze in je mond en haal zuigend adem. Misschien zijn ze voldoende om je leven te rekken tot je weer boven bent. Zet den motor aan en als hij loopt, ga dan naar mijn hut. Aan den wand hangen een paar handgranaten en op tafel ligt mijn revolver. Breng alles mee en handel zoo snel mogelijk.”

Hij stak den neger de hand toe en ging hem voor

naar het torenluik, waaruit onzichtbaar het giftige chloorgas opsteeg. Wij slaakten een zucht van verademing en wilden allen Joe nog eenmaal de hand drukken, overtuigd als wij waren dat hij den dood inging. Byrd hield ons echter met een hand-beweging terug en snel de patronen in zijn mond stekend, daalde Joe de ladder af.

Beklemd van angst bleven wij rondom het luik staan wachten. Niemand geloofde dat deze poging om den motor op gang te brengen slagen zou, hoewel wij meenden te weten dat hij nog intact was. Er verliepen veertig, vijftig seconden, en plotseling ging er een „hoera” op: uit den romp van onze P. XI klonk het viervoudig rhythm van den Dieselmotor op en bijna tegelijk kwam er een voorwaartsche beweging in het wrak. Het een-tonig gezoem was nog nooit met zooveel vreugde en gejuich begroet als thans en met een hart vol dankbaarheid dachten wij aan Joe.

Weer voelden wij ons vervuld van een vreeselijke spanning en er was er misschien niet een onder ons, die op dit oogenblik niet voor Joe's leven als voor zijn eigen behoud vreesde. Plotse-ling, toch nog onverwachts, zagen wij hem verschijnen, met een paar bloeddorloopen oogen en reutelend ademhalend. Tien paren behulpzame armen werden naar hem uitgestrekt en vlug werd hij op het dek getrokken. Byrd wenkte ons achteruit te gaan en bij den neger neerknielend, sprak hij met gedempte stem: „Ik dank je, Joe, uit naam van de bemanning. Ik mag dat andere niet verzwijgen, maar ik beloof je mijn best te zullen doen, dat er een streep doorgehaald wordt.”

Joe blikte hem dankbaar aan en den neger aan onze zorgen overlatend, richtte Byrd zich op. Er lag een wraakzuchtige uitdrukking in zijn oogen en zelf nam hij het stuurrad ter hand. Hij stuurde de P. XI recht op de beide reddingsbooten van de „Obregon” aan en eerst toen hij in hun nabijheid was gekomen, gaf hij het roer over en stelde hij zich met een scheepsroeper op de voorplecht op.

„Halt!” bulderde hij de voorste boot toe.

Een hoonend lachen en een schot gaven hem antwoord. De kogel ketste tegen den romp en vastbesloten hief Byrd de rechterhand omhoog, waarin hij een handgranaat geklemd hield.

„Halt of je gaat naar den kelder! Riemen inhouden!” brulde hij opnieuw.

De bende in de sloep bespeurde plotseling waarmee hun leven werd bedreigd en als bij tooverslag verdwenen de riemen uit de dollen.

„Wapens overboord!” commandeerde Byrd.

Tien, twintig revolvers werden overboord geworpen, waarna Byrd de P. XI deed keeren om de tweede sloep te ontwapenen. Niemand waagde het zich te verzetten en tien minuten later was er een verbinding tusschen de sloepen tot stand gebracht en werden zij voortgesleept door de P. XI, in de richting van Baltimore. Wij bleven met onzen zonderlingen sleep op stroom liggen totdat de politie gewaarschuwd was en onze arrestanten had overgenomen. Toen liep het bestuurbaar wrak van onze P. XI de haven binnen.

Als een loepend vuurtje was het gerucht van ons spannend avontuur, dat negentien menschen bijna het leven had gekost, door de stad verbreid en toen we aan wal stapten, viel ons een enthousiaste ontvangst ten deel. Over Joe's aandeel in het smokkelcomplot werd door niemand gesproken en zelfs de Zeekrijgstaad bleek genegen de schuld door de vingers te zien.

Twee dagen later werd de laatste reis van de P. XI tot aan het einde volbracht. Met een volledige bemanning en geheel gepavoiseerd voeren wij op eigen kracht naar de marinewerf, waar de laatste Amerikaansche duikboot van verouderd type aan den slooper werd overgeleverd. Wij vol-eindigden den tocht van de P. XI bij haar graf in het dok en toen wij de boot zijwendend verlieten, commandeerde Byrd een saluut.

„De onderzeeër P. XI is zijn plicht tot het laatste toe getrouw gebleven en in den uitersten nood hadden wij hem het behoud van ons leven te danken,” sprak de commandant met iets plechtigs in zijn stem de grafrede uit en barsch, alsof hij zijn ontroering daarmee wilde bedwingen, liet hij erop volgen: „Rechts uit de flank.... marsch.”

Wij richtten nog eenmaal onze blikken naar den groenen romp, die ons leven gedragen had, toen marcheerden wij met gebogen hoofd af.... de laatste reis van de P. XI was eindelijk volbracht.

De prima, authentiek Chinese koks van het restaurant waarborgen u, dat hier onvervalschte Chinese waar geleverd gaat worden.

Oost en West elkander ontmoeten

Hoe groter een stad, hoe internationaler ook het aspect van haar verkeer en leven. Loopen bij ons de vertegenwoordigers van allerlei exotische rassen, afgezien dan van het tijdelijk verschijnsel der Pinda-Chineesjes, verloren tusschen de overige bevolking, in wereldsteden vallen zij te meer op door hun grooter aantal en door het feit, dat rasgenooten zich uiteraard gaarne bij elkaar aansluiten.

De wereldsteden bezitten hun restaurants voor haast elke natie, zelfs de meest exotische.

Zoo is het Chinese restaurant,

Eenigszins aarzelend betreedt de vreemdeling de geheimzinnige, exotisch aangekleede localiteiten.

De spijsskaart te ontcijferen en te begrijpen is ook niet het werk van een beginnening.

Zoo worden de Chinese lekkernijen u opgediend. De bloemen, waarmee sommige gerechten versierd worden, zijn uit ramen en radijs vervaardigd. In de dekschaal bevindt zich soep. Uit het kleine schaalje wordt wijn gedronken.

Gaat het nog niet? Kijkt u dan nog maar 'ns goed. 't Is toch zoo doodeenvoudig.

waaruit wij hierbij een serie sprekende tafereeltjes weergeven, een centrum van het Chineesche leven in Berlijn.

Zooals echter ook ten onzent veel Europeanen de Indische restaurants bezoeken, die Indië slechts uit hun atlas kennen, zoo komen in het Chineeserestaurant ook veelvuldig Europeanen, die de Oostersche spijzen en gewoonten langzamerhand door toevallige aanraking hebben leeren waardeeren. — Dat daartoe echter voor den buitenstaander wel eenige oefening, zoowel van smaak als van manieren, gevegd wordt, leeren ons de aardige opnamen van deze bladzijden.

De juiste manier om de eetstokjes te hanteren kost menigeen wel wat hoofdbreken.

Boonenkiemen, rijst, visch en vruchten zijn gerechten, die in een oneindig aantal variaties worden opgediend.

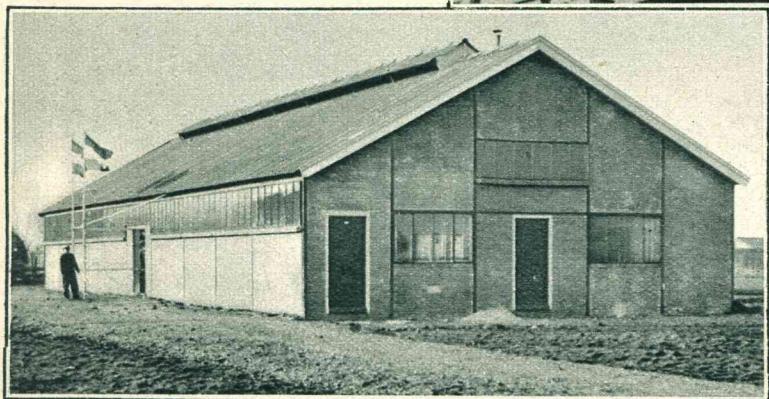
Uit een fijne porceleinen pul bedient men zich den wijn.

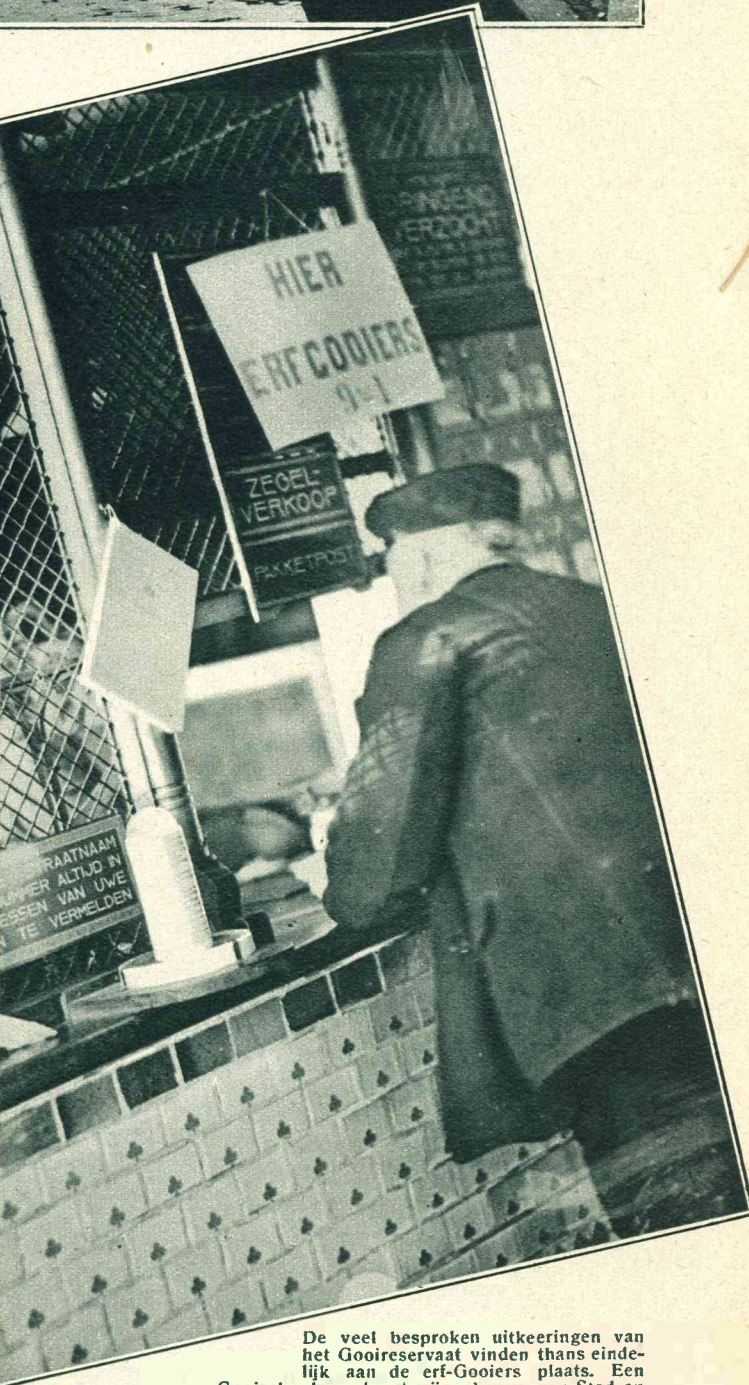
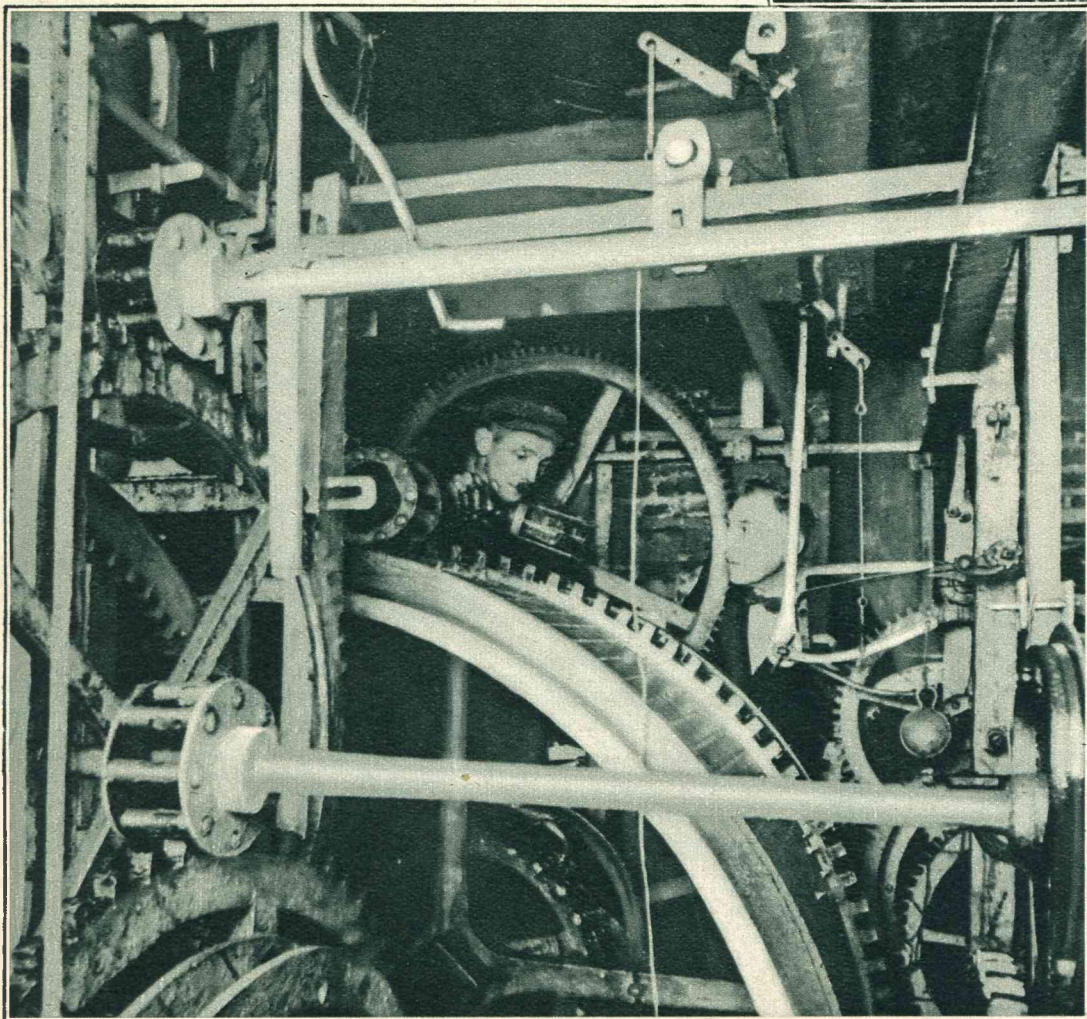
Het echtpaar J. Saarloos—Adam, Linnaeusparkweg 64 Amsterdam, was 16 Februari l.l. 35 jaar gehuwd.

Met de demping van de Vijzelgracht te Amsterdam wordt een aanvang gemaakt. De voorbereidende baggerwerkzaamheden zijn althans begonnen. Ook de H.B.S. op den hoek van de Weteringschans gaat tegen den grond.

Te Volendam is met regeeringssteun een fabriek geopend, waar op nieuwe wijze kunsthaar, als vulling voor zitplaatsen in auto's en treinen, wordt vervaardigd. Een 50-tal visschers zal hier te werk worden gesteld.

Van Hier en Daar

De veel besproken uitkeeringen van het Gooireservaat vinden thans eindelijk aan de erf-Gooiers plaats. Een Gooische boer komt zijn cheque van Stad en Lande van Gooiland aan het postkantoor innen.

Het carillon in den toren van het koninklijk Paleis is gerestaureerd. De verbindingen zowel van het mechanisch als van het handklavier zijn van phosphorbronsdraden voorzien, hetgeen een belangrijke verbetering betekent. — Een gedeelte van het carillon.

Het Geheim
van haar fraaie,
zachte huid en
haar mooie teint,
ligt in het geregel-
de gebruik van
„Zij” CRÈME
In prijzen van 20,
30, 45, 60 en 75 ct.

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM”
Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873

Sluit alle soorten Levens-, Pensioen-
en Volksverzekeringen

Onze Abonné's

worden er op attent gemaakt, dat zij
die voor een eventuele uitkeering
ingevolge onzer

Gratis

Ongevallenverzekering

in aanmerking wenschen te
komen, op tijd hun abonne-
mentsgeld voldaan moeten
hebben. Eenieder drukken
wij dus op het hart zich
steeds regelmatig hier-
van te kwijten, opdat
wij den gegadigden
die zulks zouden
hebben nagelaten
geen teleur-
stelling be-
hoeven te
bereiden.

Hoofdpijn + en Kiespijn

zullen spoedig bedaren door

Mijnhardt's Poeders

Vraag Mijnhardt's Hoofdpijnpoeders en
Mijnhardt's Kiespijnpoeders en zie toe
dat de naam Mijnhardt op doos en
poeders voorkomt. Per poeder 8 ct. en per doos 45 ct.
Verkrijgbaar bij Uw Drogist.

BOOM'SMAAGPOEDERBOOM'S

Lijders aan Maagpijn

maagkramp, zuur, hartwater
en slechte spijsvertering zullen
baat vinden bij het gebruik
van het reeds meer dan
40 jaren in den handel zijnde

Maagpoeder Boom.

Alleen echt zoo de verpakking is
voorzien van bijstaand fabrieksmerk

Verkrijgbaar in de meeste Apoth. en Drog. à f 1.25 per doos

BOOM'SMAAGPOEDERBOOM'S

**Uw succes ligt
in Uw handen . . .**

**Fijne, gesoigneerde vrouwenhanden oefenen eene
onfeilbare aantrekkingskracht uit . . .** verwaar-
loost U deze handen niet! Wat er ook in de huishou-
ding, in beroep of bij de sport van Uwe handen ver-
langd wordt, ze kunnen haar teere, doorzichtige
schoonheid behouden of terugkrijgen, indien ze slechts
enkele minuten per dag met het speciale middel
„Kaloderma-Gelee” worden behandeld. — Kaloderma-
Gelee is speciaal samengesteld voor de verzorging
van Uwe handen. Het houdt de huid zacht en elastisch,
hoe zeer deze ook aan ruw werk, tocht of weer en wind
is blootgesteld. Het verhindert beslist het roodworden
en springen der handen en houdt ze jong en teer.
Ook reeds aangegrepen huid wordt door deze be-
handeling gedurende den nacht weer zacht en soepel.

★ **Probeert U eens het volgende:** Wrijft U — steeds na het
wasschen, zoolang de huid nog vochtig is — een weinig
Kaloderma-Gelee op den rug van de hand, de ge-
wrichten en de vingers. Masseert en kneedt U flink een
minuut lang en U zult bemerken, dat na afloop hier-
van de huid het gelee volkomen heeft opgezogen en
reeds in deze enkele seconden merkbaar gladder en
elastischer is geworden. Laat U Kaloderma-Gelee
's nachts werken en let U eens op het resultaat!

Onovertroffen tegen gesprongen handen

KALODERMA-GELEE ter verzorging der handen

F. WOLFF & SOHN · KARLSRUHE

**EEN MEISJE
UIT ÉÉN STUK**

Eenvoudig en behulpzaam, zij weet dat
zij er mag zijn - het **BLUE BAND**-
meisje! Zij IS er, dagelijks, in bijna
elke huishouding. En zij heeft natuurlijk
zelf ook wel gemerkt, dat men haar
gráág de voorkeur geeft.

BLUE BAND

30 CENTS PER ½ PONDS PAKJE

VERSCH GEKARND, MET 25% ALLERFIJNSTE ROOMBOTER ONDER RIJKSCONTROLE

MADE IN GERMANY

MISTIGE FEBRUARIM

E FEBRUARIMORGEN

(BLAUWBRUG TE AMSTERDAM)

VROUWENLEVEN

Nieuwe Parijsche ensembles

De mode van de contrasteerende kleuren

Voor het komende voorjaar vinden we in de nieuwste Fransche modebladen ensembles in allerlei verscheidenheid. Tailleurs maar ook halflange mantels, welke zoowel gedragen worden bij

Een geruite japon, 'n overgooier vormend over 'n effen bovenstuk en dito mouwen, heeft ter begeleiding 'n effen mantel, met rechts 'n grooten effen revers en links 'n geruite das, welke met 'n knoop op den revers is vast gehecht op den rechter schouder.

Weer 'n ander toiletje van bedrukte stof heeft 'n langen mantel in de bijbehorende effen tint, met ballonmouwen welke slechts tot aan den elleboog reiken. Hieronder komen de met opwaaisels versierde nauwsluitende manchetten van de japon te voorschijn. De mantel valt enkel in de taille, waar hij met één knoop gesloten wordt, even over elkaar, zoodat daarboven en daaronder 'n goed deel van de japon te zien komt, te meer nog omdat de mantel 'n goede handbreed korter is dan de japon.

Dan is er de mode der groote kleurencontrasten. Men vindt bij de nieuwe collecties allerlei vreemde

Oranje en bruin gestreept crêpe vormt het materiaal van dit elegante toilet.

rok met blouse als bij japonnen van dezelfde stof.

Dan zijn er zeer elegante ensembles van japonnen met bijbehorende lange mantels, niet van een en dezelfde stof, maar met 'n garneering uit het materiaal van de japon, welke erbij gedragen wordt.

Zoo is er, bijv., een fraai toiletje in twee tinten blauw, met hooge wijde manchetten. De driekwart lange mouwen van den bijbehorenden donkerblauwen mantel vallen onder de manchetten van de japon, terwijl een, bij wijze van das, op den schouder vast gehechte strik, in de stof van de japon, de saamhoorigheid nog meer accentueert.

Een jeugdig toiletje in de nieuwe koffiekleurige tint met wit kraagje en witte geborduurde handschoenen. Klein hoedje en bijbehorende tasch in donkerder tint bruin.

kleurencombinaties. Zwart en wit natuurlijk en marineblauw met rood, maar ook, bijv., bordeauxrood met zacht rose.

Van afstekende kleur kan wezen: de halsgarneering, mouwgarneering en 'n zeer breede ceintuur, ofwel 'n bovenstuk met ceintuur, ofwel mouwen met aangeknippte epauletten en ceintuur, ofwel vest en manchetten. Ook draagt men overgooiers over blouses van geheel andere stof en kleur.

Bij onze mouwen speelt eveneens de tweekleurenmode 'n groote rol. Sommige mouwen hebben 'n wijden ballon of 'n zeer wijd uitvallende strook bij de ellebogen in afstekende kleur.

De mouwen zijn meestal lang, ofwel ze reiken tot aan den elleboog. Over het algemeen worden de japonnen aan den hals hooger gesloten dan tot dusver.

Onze eerste afbeelding vertoont een elegante japon in het nieuwe strepenpatroon. De bruin en oranje strepen vormen de japongarneering door de wijze waarop ze zijn aangewend. De taille heeft 'n paar schuine opnaaisels en wordt bovendien versierd door 'n strik met effen bruine lussen. De zeer moderne mouwen zijn wijd bij de ellebogen en zeer nauwsluitend bij de polsen. Klein bruin hoedje.

Geheel anders zijn de mouwen van het tweede toilet, een créatie van het Parijsche modehuis Bruyère. Deze japon van zwart crêpe croquiniol heeft een eigenaardige taille-garneering, waarbij de ruimte in het midden samenkomt onder 'n platte plooi. De lange mouwen hebben geborduurde strepen in rood en wit.

Het toiletje van onze derde afbeelding werd ontworpen in crêpe de chine van 'n nieuwe koffiekleurige tint. De halflange mouwen zijn van 'n eigenaardige coupe. 'n Plat liggend wit kraagje siert de kleine halsopening van dit jeugdige toiletje, waarbij de witte geborduurde handschoenen zich keurig aansluiten.

Het elegante kleine hoedje is, evenals de bijbehorende tasch, van een donkerder kleur bruin dan de japon.

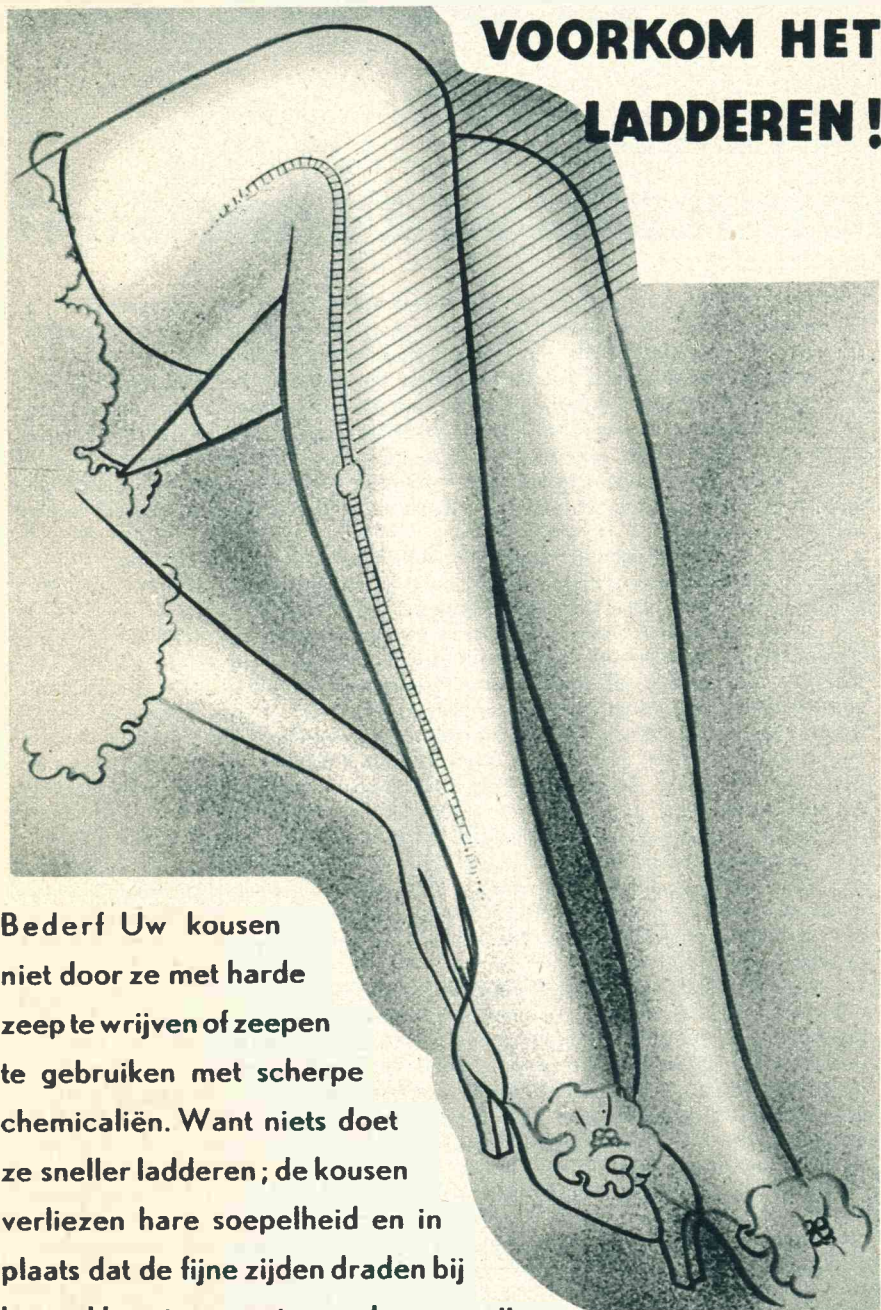
Japon van zwart crêpe croquiniol. Lange mouwen met geborduurde strepen in rood en wit.

KOUSEN GAAN LANGER MEE ALS U ZE WASCHT MET LUX

Houd ze SOEPEL en

**VOORKOM HET
LADDEREN!**

Bederf Uw kousen niet door ze met harde zeep te wrijven of zeepen te gebruiken met scherpe chemicaliën. Want niets doet ze sneller ladderen; de kousen verliezen hare soepelheid en in plaats dat de fijne zijden draden bij het rekken terugspringen, kunnen zij geen weerstand bieden en knappen af.

Indien U altijd Uw kousen in Lux wast, zult U bevrijd zijn van lastige en dure slijtage. Lux is zacht en zuiver in het gebruik en kan zelfs de fijnste kousen of het fijnste linnengoed niet schaden.

Maak er een gewoonte van om Uwe mooie kousen telkens na het dragen met Lux te wasschen. Het is een werkje van een paar minuten, maar U zult zien hoeveel langer Uw kousen zullen meegaan.

LEVER'S ZEEP MAATSCHAPPIJ N.V., VLAARDINGEN

LUX

LX34-074

Zenuwen

IS UW MAN 's AVONDS moe en prikkelbaar? Bedenk dan dat hij in deze moeilijke tijden Sanatogen zeer zeker nodig heeft. Spreek hem niet van zijn „zenuwen“. Hoe zenuwachtiger hij is, met des te meer verontwaardiging zal hij 't idee van de hand wijzen. Met vreugde zult U echter bemerken, hoe hij opknapt na een paar dagen Sanatogen-gebruik. Hij zal weer genoeg in zijn werk scheppen. Want met Sanatogen zal hij weer de oude worden - sterk en gezond.

**Herwin
Gezondheid en Kracht**
met

Negen van de tien lijden aan verzwakking der zenuwen in den eenen of anderen vorm. En slechts een zenuwvoedsel zooals Sanatogen is, kan U op den duur weer Uw volle gezondheid teruggeven. Vele mensen zien niet in, dat hetgeen hen hindert weliswaar oppervlakkig niets met zenuwen te maken heeft, maar toch door geprikkelde en vermoeide zenuwen wordt veroorzaakt.

Zenuwen kunnen de meest uiteenlopende verschijnselen veroorzaken zooals:

**Vermoeidheid
Algemeene Zwakte
Slapeloosheid
Gebrek aan eetlust
Vergeetachtigheid
Gebrek aan Zelfvertrouwen.**

Dit zijn slechts enkele symptomen, die dikwijls niet in verband gebracht worden met zenuwen. De vele symptomen van „zenuwachtigheid“ zelve zijn natuurlijk bekend genoeg.

Wanneer gij Uw zenuwen voedt met Sanatogen, zullen zij hun vroegere veerkracht weer terug krijgen. Gij zult na korten tijd bemerken dat Uw kwaal verdwijnt en dat gij U weer kerngezond en vrolijk gevoelt. Want Sanatogen bouwt de gezondheid geleidelijk maar zeker op, iedere lepel beteekent nieuwe gezondheid, iedere dag Sanatogen gebruik beteekent meer reserve kracht.

Begin nog vandaag Sanatogen te gebruiken, dan zult gij reeds spoedig de heerlijke resultaten op Uw gezondheid kunnen vaststellen.

SANATOGEN is verkrijgbaar in alle Apotheken en Drogisten vanaf fl. 1.- p. bus.

Bekend maken wat ge hebt aan te bieden, is omzet vergrooten

WINTER IN ZWITSERLAND

AROSA Sporthotel „Hof Arosa“

Het comfortabele Home voor den sportgast. Centrale ligging. Stroomend water in alle kamers. Volledige pensioenprijs Zw. Fr. 12.50

Uw huid mag niet moe, onrein of gerimpeld zijn. U gevoelt U dan ook zelf moe, lusteloos en onzeker. Scherk Face Lotion reinigt de huid tot diep in de poriën, verwijderd meesters, prikkelt bloedsomloop en uitademing van de huid. Een paar druppels op een propje watte druppelen, het gezicht meermalen per dag, speciaal 's morgens en 's avonds licht masseerend afwrijven en Uw huid wordt zienderogen jeugdig en mooier.

Wie een 15 ct. postzegel stuurt aan de Firma S. Blindeman & Co., v. Baarlestraat 89, Amsterdam, ontvangt een proef. Verzoeken echter nauwkeurige opgave van adres.

Scherk Face Lotion is slechts echt in origineele flacons met opschrift Scherk.

Mystikum poeder, de beroemde Scherk poeder.

SCHERK
BERLIN NEW YORK WICH

Per Haren fl. 0.75, 1.20, 2.10, 4.50.

**Verjongt
de
teint**

**Scherk
Face
Lotion**

Van Duivelseiland het Duivelseiland verlost

DE ONTZETTENDE ERVARINGEN VAN 'N ONSCHULDIG VERBANNENE

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE: Tijdens de bezetting van het Duitse stadje Kehl door de Fransche troepen wordt de daar woonachtige leeraar *Alfons Paoli Schwartz* gearresteerd. Hij wordt er van beschuldigd, *Franschman* zijnde (hij is op *Corsica* geboren), in 't Duitse leger gediend te hebben. *Schwartz*, wiens ouders Duitschers waren, en die altijd in *Duitschland* leefde, was onbekend met de bepaling, dat ieder die op *Fransch* grondgebied wordt geboren als *Franschman* wordt beschouwd. Na twee jaar in voorarrest te hebben gezeten, wordt hij veroordeeld tot verbanning naar *Guyana*. Tijdens het transport maakt hij kennis met *Germaine Leroux*, die van spionage beschuldigd is. *Schwartz* wordt overgebracht naar *St. Martin de Ré*. Vandaar wordt hij aan boord gebracht van het schip, dat hen naar *Guyana* voert. Zijn definitieve bestemming blijkt ten slotte het Duivelseiland te zijn, waar ook *Dreyfus* eens gevangen zat.

Schwartz maakt de plannen voor den bouw van een boot — want een boot moet het zijn, een mooie, groote, sterke boot, die hen beiden veilig naar *Venezuela* zal brengen. Hij kent de stroomingen — hij weet, dat die, voorbij het eiland, regelrecht naar de kust der vrijheid voeren. De weg naar *Venezuela* zal een duizend kilometer lang zijn, de tocht zal een dag of tien duren; maar een sterke wil drijft hen voort.

De boot moet licht zijn, om over de branding heen te komen, maar tegelijk sterk, om bestand te zijn tegen de zware golfslagen der zee.

Moet het een roei- of zeil- of glijboot worden? *Schwartz* heeft technische ervaring — hij maakt een teekening, vindt een vaartuig uit, dat lijkt op de tegenwoordige vouwboten, toen nog niet bekend.

Hij bestudeert de graten van de grootere visschen, die zijn hengel uit de zee ophaalt. Daarvan is ieder onderdeelje dun en broos, maar de verhoudingen tusschen de onderdeelen en den samenhang zijn zóó, dat het geheel den geweldigen druk der waterdiepte, de snelheid der voortbeweging en menigen slag kan uithouden.

Schwartz herinnert zich zijn ervaring met kooien en rattenvalen in de gevangenis te *Chalons-sur-Marne*. Ook daarvan was ieder deeltje dun en broos, maar de heele kooi of val was tegen een aardigen druk bestand. Het is den eigennuttigen *Wiard* echter niet aan 't verstand te brengen, dat er niet zoo'n massa materiaal noodig is voor die boot — dat men licht en toch stevig bouwen kan.

Wiard wil beslist een zwaar vaartuig hebben, een vlet, die een flinken tik van een golf kan uithouden. Van wetenschappelijke berekeningen heeft die onontwikkelde man geen begrip.

„Maar zoo'n boot, als jij hebben wil, krijgen we met z'n tweeën nooit de zee over!” redeneert *Schwartz*. „Dan zouden we minstens met vieren moeten zijn!”

Goed — dan zorgt *Wiard*, dat ze met vieren zijn! Hij neemt de ballingen *Christelle* en *Richard* in vertrouwen. Die doen natuurlijk aanstonds mee, en willen alles doen voor het welslagen van het plan.

Op Kerstavond van het jaar 1922 komen de vier bij elkaar, in het huisje van *Wiard* en *Schwartz*. Zij hebben botje bij botje gelegd, en wat smakelijker eten aangeschaft. *Wiard* heeft het klaargemaakt, en hij is trotsch op zijn kookkunst. Zelfs aardappels hebben zij — een ongehoorde heerlijkheid. Wijn is er natuurlijk ook, meer dan op andere dagen. *Richard* en *Christelle* raken al vlug in een vrolijke stemming, en dan spreekt *Wiard*:

„Kameraden, nu moet de leider van de expeditie gekozen worden. Dien man moeten de anderen volkomen vertrouwen en onvoorwaardelijk gehoorzamen. Zijn woord moet iedereen heilig zijn. Tegenspraak hoeft hij niet te dulden. We nemen ieder een briefje, en schrijven er een naam op, en dan gooien we 't ieder in dit pannetje. De stemming is geheim — niemand hoeft te weten, wien de andere gekozen heeft.”

Er worden vier stembriefjes geopend — en op alle vier staat de naam *Wiard*. Hij heeft dus zichzelf gekozen.

Hij is buitengewoon in zijn schik, dat ook *Schwartz* op hem gestemd heeft — hij bedankt uitbundig en doet zoo gevleid, dat *Schwartz* voor 't eerst grooten afkeer tegen dien man in zich gewaar wordt. Maar dat gevoel van wantrouwen wordt snel weer vergeten, want nu moeten alle bijzonderheden der vlucht besproken worden. *Wiard* doet daarbij zoo dapper en zoo groot, dat *Schwartz* toch weer een beetje achtung in zich voelt opkomen.

De vier ballingen zullen dus vluchten, over de uitgestrekte zee varen in de eigengemaakte, zware boot, en punt voor punt zal het programma worden afgewerkt.

Waar zullen zij de boot bouwen? Het werk mag niet gezien worden. Maar blijft er wel iets onopgemerkt op het Duivelseiland, waar men met

zooveel wantrouwen en jaloezie op elkaar let? Er wordt gedacht aan het Duivelsbosch, op de hoogte. Daar kunnen zij met hun sabels een open plek maken, een paar boomen vellen — daar kunnen zij dan werken.

Maar *Schwartz* vindt het Duivelsbosch geen geschikte schuilplaats. Men zal het onvermijdelijke kloppen en hameren kunnen hooren, en komen zien, wat er gaande is. Andere ballingen zullen hen nasluipen en het heele plan uitbrengen. Bovendien kon de regen daar alles in 't honderd sturen. Waren er in 't Duivelsbosch geen gevaarlijke mieren en knagers, die het hout konden aantasten? En zouden de nieuwsgierige duivelsvogels door hun geschreeuw niet alles verraden?

Neen, het Duivelsbosch was geen schuilplaats — maar hier onder 't huis, onder hun eigen kleine huisje, was er toch een volgeplempte ruimte? Ze moesten zien, of ze die niet weer leeg konden krijgen.

Wiard neemt dit voorstel aan. Hij heeft al eens in een mijn gewerkt, in de buurt van *Lens* — hij heeft verstand van stutten. Hij ziet kans, het cementen kelderdak — om het zoo maar te noemen — behoorlijk te versterken, zoodat niemand door den vloer in den aanstaanden kelder kan vallen. *Christelle*, de stevige werkezel, zal met het uithollen beginnen.

Er staat buiten, tegen den muur van het huisje, een kippenhok van planken. Als *Wiard* daar naar kijkt, denkt hij lachend aan zijn eerste poging tot ontvluchting, eenige maanden geleden.

Hij had toen van stevige planken een groote kist getimmerd, een kippenhok; maar toen hij dat loodzware ding naar het strand wou brengen, bemerkte hij, dat zijn niet geringe kracht daár toch niet groot genoeg voor was. Daarom gaf hij zijn poging toen op, en *Wiard* sloeg de kist weer uit elkaar — men mocht anders eens argwaan krijgen. Nu echter zal dat kippenhok goede diensten bewijzen.

Achter de planken peuterden *Schwartz* en *Christelle* een paar steenen uit den muur; slechts zooveel, als noodig is, om door de opening te kunnen kruipen en in den „kelder” te kunnen komen, die bijna geheel met steenen en puin is opgevuld. De steenen brengen zij naar de tuintjes, waar muren gebouwd moeten worden. Geen mensch vindt het iets bijzonders, als ballingen met groote steenen komen aansjouwen. De aarde, die uit den kelder komt, brengen zij geleidelijk, bij kleine hoeveelheden, naar de tuintjes over, en de kleinere steenen gooien ze hier en daar neer.

Een paar weken ingespannen arbeid — *Christelle* is de eigenlijke

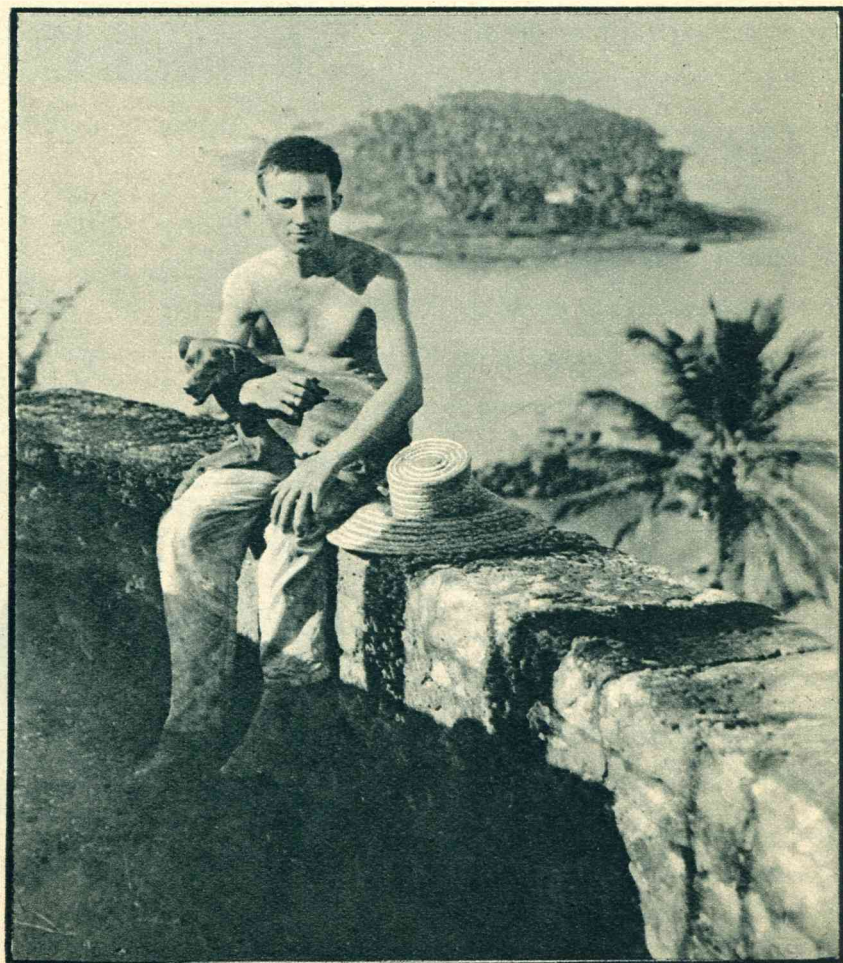
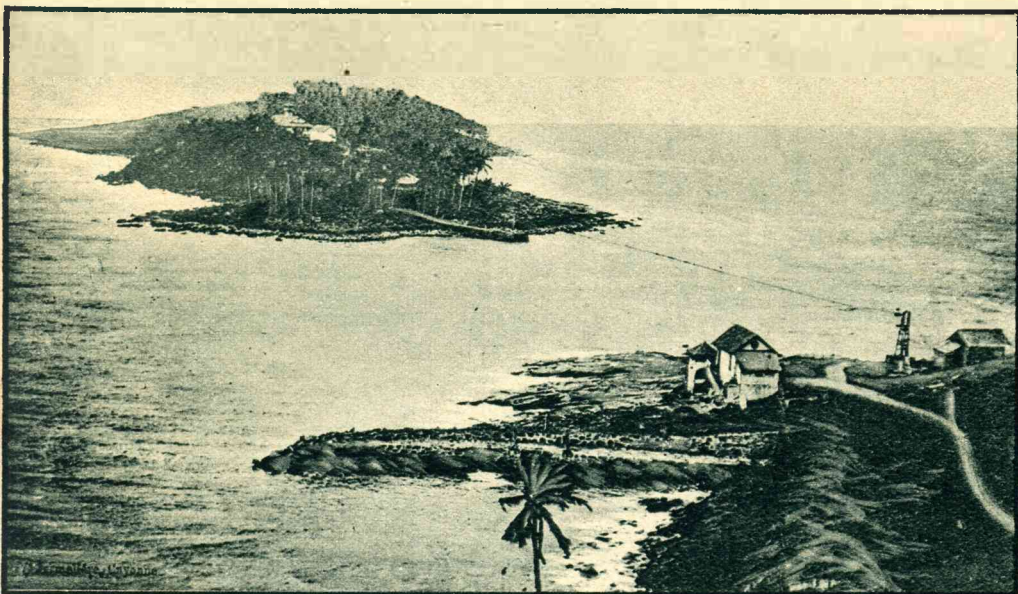

Foto van een banneling op het eiland Royale; op den achtergrond ontwaart men het Duivelseiland, hetwelk, zooals men weet, op geringen afstand ligt.

Het Duivelseiland en een gedeelte van het eilandje Royale, die onderling door een kabel verbonden zijn. Op den voorgrond van dit laatste bevindt zich het slachthuis. Deze afbeelding komt voor op 'n prentbriefkaart welke Alfons Paoli Schwartz destijds aan zijn zoon zond en waarop de vader volgenden uitleg geschreven had: „Hier heb je een ansicht van 't Duivelseiland. Mijn tuintje lag in het midden, links (X). Het dorp bevindt zich rechts in het midden, daarom niet zichtbaar. Bovenaan het opzichtershuis met toren en het Dreyfushuis waarvan ik je nog een zelfvervaardigde afbeelding naar de natuur sturen zal. De Dreyfusbank is hier niet zichtbaar. Men ziet wel den kabel waarlangs men ons dagelijks de proviand toezond. De zee-engte onder den kabel wemelt van haaien omdat vanaf het eiland Royale, waarvan hier een gedeelte zichtbaar is, de afvalen uit het slachthuis in zee geworpen worden.”

Geleidelijk wordt er rijst, brood en vleesch in blik opgespaard. Het moet lukken en het zál lukken!

Des nachts kruipt Schwartz dikwijls door het dak van zijn huis, om den gang van zaken op het eiland te bestudeeren. Zij moeten weten, of er ronden gemaakt worden en of er nog laat licht in de kazerne brandt. Schwartz komt tot de overtuiging, dat men zich geen zorg hoeft te maken: om acht uur gaat in de kazerne het licht al uit, en om negen uur slaapt alles.

Het geheimzinnige gedoe van de vier samenzweerdere trekt steeds meer de attentie van eenige bureu. Op zekeren dag komt Audouin vertellen, dat hij alles weet. Wilden ze uitknippen zonder hem mee te nemen? Goed, dan hoefde hij ook geen blad voor den mond te nemen.

Het kost moeite, de „Grootte Slang” tot kalmte te brengen. Wiard zegt, dat hij Adouin zonder blikken of blozen zou slachten, als er iets uitkwam — laat hij maar oppassen! Natuurlijk, ze zullen hem meenemen. Maar hij moet niet zoo dwaas staan te schreeuwen....

Den volgenden dag komt de zwijger Victorica.

„Ze zeggen, dat er hier iets gebrouwen wordt,” verklaart hij. „Audouin kan zijn snuit niet houden. Maak, dat jullie wegkomt, vóór die idioot alles uit heeft gebracht! Hoe langer jullie wachten, hoe minder kans!”

Zij bedanken Victorica en besluiten, in den loop van den volgenden nacht zee te kiezen. Voorzichtig werken Richard en Christelle de tralies voor hun raam los. Oppassen, dat Audouin niets merkt — anders gaat hij de zaak zóó verraden!

Schwartz denkt rijpelijk na, of 't niet mogelijk is, een vijfden man mee te nemen — maar dan zouden zij het grootste deel van de proviand achter moeten laten. Beter vier geredden, dan vijf verdronkenen. In koortsachtige spanning wachten de vier mannen op den nacht, die vrijheid brengen moet.

Alles staat er goed voor. De maan komt eerst te middernacht op — maar dan hopen zij allang in open zee te zijn. De strooming is in dezen tijd gunstig, en 't koierschip is twee dagen vóór — dat zullen ze niet tegenkomen. Het eerstvolgende schip uit Frankrijk komt eerst over zeventien dagen. Men hoeft dus nergens voor uit te wijken — kan zich kalm laten drijven.

XXI. HET GROOTE WAAGSTUK.

Schwartz had een tamelijk erge wond aan den voet, die natuurlijk in de duffe vochtigheid van den kelder niet beterde. Hij zal met een pijnlijken, gezwollen voet de reis moeten maken. Maar wat hindert het? Ginds in Venezuela zal 't wel overgaan!

Zoo was het eindelijk avond, den 7en Maart 1923. De schemering duurt maar kort in de tropen — reeds om zes uur 's avonds begint er een zware, stille nacht van bijna twaalf uren. Nauwelijks waren de kleine lichtjes in de huisjes op het Duivelseiland uitgedoofd, of Richard en Christelle verbraken hun vensterafsluiting, klommen naar buiten en slopen naar het iets hooger staande huis van Schwartz en Wiard.

Snel werd de deur geopend. Naar beneden, den kelder in! Het kippenhok werd opzij getrokken. Twee mannen kropen door het gat en twee bleven er buiten, om de uitgebroken steenen aan te pakken. Geleidelijk werd de opening groot en breed — zoo groot als de heele achtermuur van het huisje. Het was tien uur, toen zij de boot naar buiten schoven. Nog een laatsten blik wierpen zij op de kazerne der bewakers. Daar was alles stil en kalm.

Luid klonken hun schreden. Maar het was een heete dag geweest, de kameraden sliepen vast. Er moesten tuinhekkens worden omgerukt en over muurtjes moesten zij klimmen. Zij transpireerden en hijgden onder hun last.

Eindelijk, om elf uur, waren zij aan de zee, en schoven zij de boot in het zilte water. Ze dreef heel goed en danste op de golven — maar zóó kregen ze haar niet weg. Er moest er één het water in, ondanks de haaien en de branding, om een anker te laten zinken aan een lijn van dertig meter, tusschen

mijnwerker, Schwartz en Richard ruimen den rommel weg, Wiard stut de ontstane ruimte — en er is een kelder ontstaan, die ruim vijf meter lang, drie meter breed en twee meter hoog is. Licht en lucht komen er alleen binnen door het gat in den muur. Gewoonlijk staat het kippenhok voor die opening; als afsluiting en bedekking.

Niemand zal het in zijn hoofd halen, die zware kist weg te trekken, in zoo'n hitte; niemand zal op 't idee komen, dat er onder dat huis mannen aan 't werk zijn. De ballingen kunnen overdag doen, wat zij willen — visschen of in hun tuin werken of thuis, in de schaduw der granieten muren, doppen van cocosnoten uitsnijden. Niemand zal hen storen.

Daar tusschendoor heeft Schwartz een zeekaart geteekend; ook heeft hij ruwe instrumenten vervaardigd, die ongeveer den zonnestand aangeven. Alleen moet de boot nog gebouwd worden. Wiard komt iederen dag met nieuw materiaal aandrigen. Hij wil de boot heel zwaar en sterk hebben.

In huis nummer 9, beweert hij, is de balk, die als dakruiter dienst doet, rot — er komt een nieuwe balk, een prachtstuk, ruim vier meter lang, vijftien centimeter breed en dik. Daar is tenminste wat mee te beginnen! Schwartz en Wiard doen, alsof zij den ouden dakruiter door den nieuwen vervangen, klauteren twee dagen rond over huis nummer 9 en brengen den buit naar hun kelder — dat wordt een stevig kielstuk voor hun boot.

Schwartz spijkt kleinere planken aan elkaar, en maakt zoo een soort dwarshout, dat hij dan tot spanten snijdt. Toevallig wordt dan de bewaker met de twee dochtertjes verplaatst. Wiard gaat naar hem toe en vraagt om de overvloedige dingen, die de man niet mee terug wil nemen naar Frankrijk.

Wiard heeft geld, want alle vier de samenzweerdere verkopen al weken lang hun wijn en de opbrengst van hun tuintjes, en hun knutselwerkjes van schildpad en cocosnoten. Voor een koopje krijgen zij de heele schoolinrichting van de twee kinderen, een schoolbank en een groot houten bord. Dat bord is hun wat waard — dat moet de hekplank van hun boot worden.

De vier ontzeggen zich alle genotmiddelen, om materiaal voor hun boot te kunnen kopen. Later zullen ze alles wel inhalen — als de schoone, gouden vrijheid dáár is.

Het geraamte van de boot is klaar. Over de ingezette latten spant Schwartz stevige stukken goed — dril van de werkpakken. De vier mannen hebben alle beschikbare broeken en jasjes opgekocht. Daar wordt teer overheen gestreken, en over het teer komen eenige lagen krantenpapier, waar telkens weer de teerkwast overheen gaat. Met teer hoeven zij niet zuinig te zijn, want Wiard, de bouwmeester, krijgt het bij emmers, om het op planken en balken te smeren. Ten laatste komt er nog een laag zakkengoed overheen, dat eveneens flink met teer wordt bewerkt.

Volgens menschenlijke berekening moet die boot houden, en moeten de lagen teer drie à vier weken waterdicht blijven. Maar hoofdman Wiard vindt dat nog niet secuur genoeg. Een massa etensblikken worden uit elkaar getornd en glad geslepen, om het vaartuig te pantseren. Over die laag blik moet dan weer een laag stof. Het opspijkeren zou echter te veel lawaai maken — men begint tóch al te loeren in de buurt. Het zal dus maar zóó moeten....

Wiard wil echter in geen geval de blikken ongebruikt laten. Op z'n minst kunnen ze als drijvers dienst doen! Hij en Richard soldeerden ze zoo goed mogelijk dicht, besmeren de naden met teer en bevestigen die primitieve drijvers rondom de boot, om die onzinkbaar te maken. Begin Maart is het vaartuig klaar. Om alles is gedacht; het heeft echter één gebrek: het is te log en te zwaar. Met de helft van het materiaal had men het even goed kunnen krijgen. Maar Wiard, de chef, wou het zoo, en de anderen moesten gehoorzamen.

Ruim vijf weken heeft Schwartz in den kelder gewerkt, bij een flauw, walmend petroleumlampje. Nu en dan moest hij een paar minuten voor het gat in den muur gaan staan, om niet te stikken; en hij moest de tanden op elkaar bijten, als zijn kameraden hem met petroleum de kleverige teer van 't lichaam wreven.

Maar nu staat daar de vrucht van dien langen, moeilijken arbeid — een klein, maar zeewaardig vaartuig, vier meter lang, anderhalven meter breed en even zoo diep. Zelfs het zeil ontbreekt niet; het is van linnen, en zal op de open zee worden opgezet. Maar het mag niet wit blijven — dan is 't te goed zichtbaar bij de vlucht; Schwartz verft het dus in een aftreksel van roestige spijkers op azijn en dergelijke mengsels.

Nu de proviand! Drinkwater is de hoofdzaak. 's Nachts stelen zij een dertig-liter-vat, dat bij de kazerne staat. Dat is makkelijk te vullen en in de boot te zetten.

Zij koopen meel en Wiard bakt maar steeds kleine droge koekjes.

Het „dorp” op het Duivelseiland. Teekening van Schwartz.

de riffen. Dan konden zij in de boot klimmen en zich aan de lijn ver naar buiten trekken, tot bijna in de strooming.

Wie zou te water gaan? Wie zou het wagen, ondanks de haaien?

Schwartz bood zichzelf daartoe aan. Hij kon 't beste zwemmen en hoopte, dat de haaien even niet op zouden letten. Zijn kleeren wierp hij in de boot, hij nam de lijn met den vierponds ijzeren haak, die als anker dienst moest doen, dwars over de borst en zwom weg.

Mchtig sloeg de bruisende branding over hem heen. Nu eens lag hij diep in een waterdal, dan zweefde hij hoog boven op een kam, in het kokende schuim. Hijgend ploeterde hij voort, koppig, woedend.

En toen voelde hij een ruk. De lijn was afgeloopen — hij was dertig meter ver. Hij liet het stuk ijzer vallen. Het zonk, en hechtte zich aanstonds vast tusschen twee stukken rots. Het doel van den gevaarlijken zwemtocht was bereikt. Hij keerde terug en werd door de branding meegesleurd.

En dan vlug de boot in! Zij klimmen in het vaartuig en nemen hun plaats in. Christelle moet direct op den bodem gaan liggen, om de andere drie niet in hun bewegingen te hinderen. Veel plaats is er helaas niet, want Wiard heeft al zijn bezittingen meegenomen. Dat wou hij beslist — en hij was de chef! Zelfs geen boek heeft hij achtergelaten — terwijl de andere drie slechts heel licht gekleed aan mochten treden.

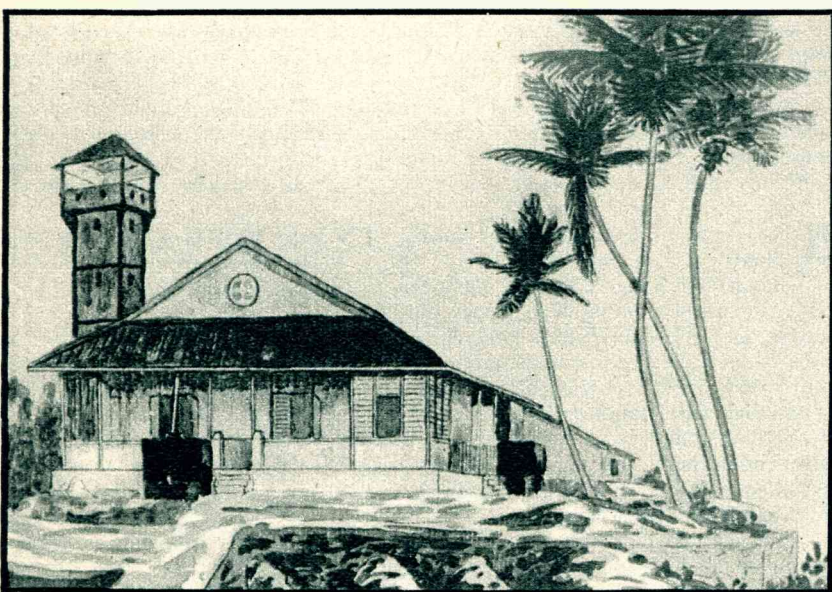
Zij trekken aan de lijn, en de boot schuift zwaar door de branding. Ze schommelt en danst, maar zij komen vooruit.

Bij den volgende golfslag zullen zij nog eens flink trekken — dan hebben zij het ergste achter den rug — maar dan komt er een waterberg aanschuiven, zoo hoog en zoo steil, als er nog geen geweest is — die grijpt de boot met de vier mannen aan en heft haar hoog op. Twee seconden lang staat het vaartuig op den kam, met schuim oversproeid — dan trekt het water zich terug.

Een korte, doffe slag — dan een paar kreten, door het water verstikt. De boot is op een rif geraakt, op een van die gevaarlijke riffen, die alleen vlak achter hoge brandingsgolven bloot komen.

Het scheepje blijft heel, maar het slaat overstag door zijn spitse kiel, en de vier mannen vallen in zee.

De volgende golf echter spoelt hen weer regelrecht naar den oever, en

Het opzichtershuis met toren. Teekening van Schwartz.

daar klemmen zij zich aan de rotsen vast. Druipend en proestend komen zij aan land. Wiard beweert, erge pijn te hebben. Ook Christelle ziet er ellendig uit. Schwartz vangt de huppelende boot op en trekt die snel aan land. Maar weinige dingen — waaronder de bagage van Wiard — zijn in 't water gevallen en weggespoeld. De blikjes levensmiddelen en het wijnvat met drinkwater zijn nog present.

Nu komt het er op aan, snel te handelen — de boot weer vlot te maken; want ze heeft absoluut niets geleden, een bewijs van groote soliditeit. Schwartz onderzoekt nauwgezet de spanten en schoren en ook de kielbalken. Er is niets gebroken of gebarsten. Vooruit dus!

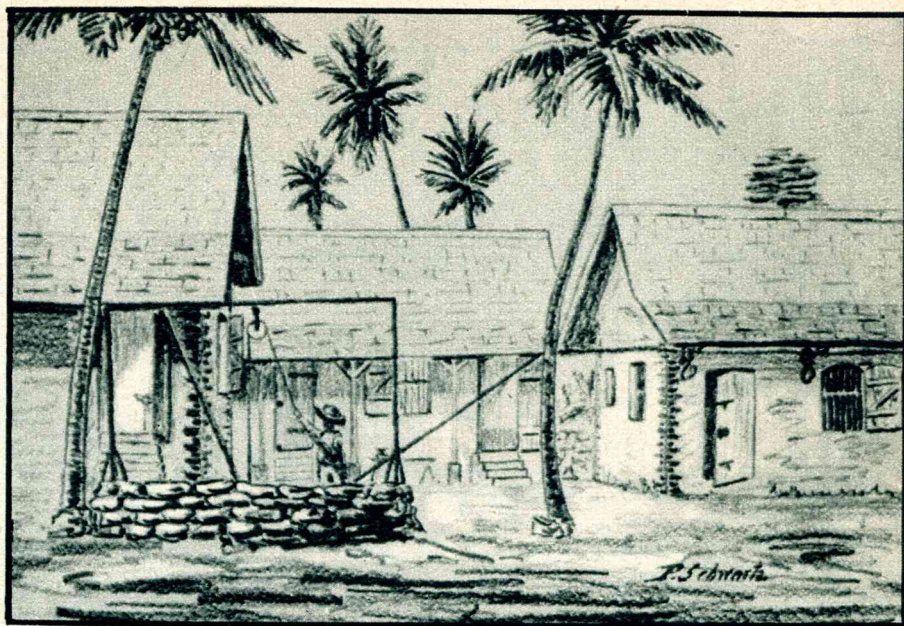
Nee, men aarzelt — want Wiard, de aanvoerder, heeft plotseling den moed verloren. Hij doet niet meer mee. Ze moesten 't maar opgeven, zei hij — 't hielp toch niets. Schwartz stuift op. Waarom helpt 't niets? Ze hebben de boot toch nog — heel — en al de proviand? Ze zijn een beetje nat geworden — dat is alles!

Maar Wiard wil niet meer. De lafheid wint bij hem. Hij heeft inwendig pijn, zegt hij, afschuwelijke pijn. Waarschijnlijk is er wat gebroken, een paar ribben of zoo. Schwartz bidt en smeekt, en maakt heel alleen de boot weer klaar. De anderen zouden wel willen, maar Wiard beroept zich op het gezag, dat zij hem vrijwillig geschonken hebben, en verbiedt, de onderneming voort te zetten.

„Zoo — en wat moeten we dan?” Dreigend komt Schwartz op Wiard toe. In lichaamskracht moet hij voor dien grooten kerel ver onderdoen, maar de vertwijfeling geeft hem moed, den lafaard grof aan te pakken.

„Nou, geef dan antwoord, mooie aanvoerder met je grooten mond! Hoe moet dat aflopen? Over een paar uren is 't dag, en dan wordt alles ontdekt. Weet je, wat er dan voor ons opzit? Voor 't marine-gerecht komen we! In 't oerwoud kunnen we crepeeren bij 't houtkappen, lammeling dat je bent!”

De lafaard gaat den man, die hem zoo beleedigt, niet te lijf. Hij zegt heel kalm en vaderlijk:

Een gedeelte van het „dorp”. Teekening van Schwartz.

„Houd je maar kalm, Schwartz! Ik neem alles op mijn verantwoording — jullie zullen wel zien, dat je me niet voor niets tot aanvoerder gekozen hebt. Ik zal 't wel sussen. Morgenochtend vroeg, vóór de sleutelhouder open komt doen en rapport kan maken van de vernieling aan de tuinen en aan onzen muur, ben ik al bij de bewakers, en dan leg ik hun alles uit. Dat wil zeggen — ik geef ze 'n redelijke verklaring van onze poging om te vluchten.

Ik zal zeggen, dat we heelemaal niet van plan waren om te vluchten, maar dat we alleen demonstreeren wilden, omdat de reglementen niet nagekomen worden. Er staat in de reglementen, dat een gedeporteerde, die zich goed gedraagt, na vijf of zes jaar verlof kan krijgen, om van 't Duivelseiland weg te gaan, en zich op 't vasteland te vestigen. Maar we weten, dat Ullmo al veertien jaar hier is, terwijl er niets op hem aan valt te merken. Daarom hebben we eens willen bewijzen, dat vluchten mogelijk is, ook van het Duivelseiland. Dan zullen ze eindelijk recht doen, en minstens Ullmo laten gaan. Zóó draaien we 't hun voor — gesnapt?”

Schwartz doorziet de gemeenheid van den laffen kerel, maar hij moet zich schikken. De boot wordt aan de branding overgelaten. De levensmiddelen en het wijnvat nemen zij mee, en dat alles verbergen zij hier en daar op het eiland. Even denken zij er aan, de boot in brand te steken, maar dan wordt de gloed op Royale gezien, dan gaat de telefoon aan 't werk, en ontdekken de bewakers, wat er gebeurd is, vóór Wiard hun zijn verhaaltje op de mouw heeft kunnen spelden.

Zij probeeren de boot te laten zinken, maar de branding werpt haar steeds weer terug, het land op. En een plek, waar zij het vaartuig verbergen kunnen, biedt het heele eiland niet. Terug dus, de huizen weer in!

Nog éénmaal kijkt Schwartz om. Ginds, boven den wijden oceaan, gaat de volle maan op. Nu hadden zij al buiten kunnen zijn, in de strooming — op de zee — de vrijheid naderend....

Schwartz en Wiard zijn weer samen in het kleine huisje, dat zij twee uren geleden voorgoed meenden te verlaten. De Duitscher is diep neerslachtig; de Franschman praat maar en ziet alles rooskleurig in.

Natuurlijk zullen ze hem gelooven — Ullmo zal hem zelfs prijzen als zijn weldoener. Men moet die Franschen nu en dan aan hun eigen wetten herinneren!

Hij praat en praat, en gelooft zelf bijna, wat hij zegt. In den vroegen morgen klopt hij aan de deur van den hoofdopzichter, en vertelt.... Zelf leidt hij de bewakers rond, om hen alles te laten zien, en Schwartz voelt sterken lust, om hem tegen te spreken, en den hoofdopzichter ronduit de waarheid te vertellen. Maar dan stelde hij zichzelf en zijn kameraden bloot aan de wraak van den woesteling. Het mes zit los bij Wiard!

Zij komen aan 't strand en vinden de boot, die nog volkomen onbeschadigd is. Daarvan kan Schwartz zich overtuigen, want de zes getatoueerden, die 'n paar beambten van Royale hebben overgeroeid, moeten het vaartuig aan land trekken. En dan loopen de tranen hem over het gezicht, van woede en teleurstelling.

De boot wordt opgesleept, en voor de kazerne gelegd. Zal het een gerechtszaak worden? Wiard ziet het gevaar en fluistert den bewakers toe:

„Maakt u er maar niet te veel ophef van! Als 't uitkomt, dat er zoo met regeeringsgoed is omgesprongen, en dat de bannelingen zoo maar hun gang konden gaan, krijgen de opzichters er den grootsten last mee! Als ik u was, liet ik de boot verdwijnen....”

En zoowaar wordt den volgende dag de boot verbrand, en met den teerook vliegt de hoop van den banneling Schwartz ver de zee over.

In de rapporten naar Cayenne wordt het geval heel onschuldig voorgesteld. Schwartz krijgt veertien dagen zwaar arrest, omdat hij nog een nieuweling is. De drie anderen moeten een heele maand brommen. Maar eerst moeten zij alle schade aan het huis en den muur, aan de hekken en tuinen der kameraden herstellen.

Den negenden Maart, den tweeden dag na de groote nederlaag, is Schwartz jarig. En 's middags komt er post. Vooreerst een brief van het Duitsche gezantschap, een korte mededeeling aan Schwartz, dat zijn zaak als een Duitsch nationaal belang wordt beschouwd, en dat er voor zijn vrijheid gewerkt wordt.

Ook de tweede brief is kort, maar hij woelt door de borst van den baling. Hij luidt:

„Beste vriend! Bent u nog op het Duivelseiland, of hebt u een andere verblijfplaats? Laat het mij eens gauw weten. Ik ben nu in Rennes, in het tuchthuis. Uwe Germaine Leroux.”

(Wordt voortgezet)

**Gooit
Uw geld
niet in het water !**

U kunt meestal nog beter tien gulden in het water gooien dan een z.g. „goedkoope“ lamp te branden. Deze z.g. „goedkoope“ lampen zetten Uw stroom niet in voldoende licht om. Philipslampen doen dit wel. Om dit te bewijzen bieden wij U een gratis lichtmeting bij U thuis aan. Lampen uit Uw eigen voorraad zijn waarborg voor een neutrale vergelijking. Vult slechts onze coupon in.

COUPON

(invullen wat verlangd wordt)

Aan de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, Verkoopafdeling Nederland en Koloniën, EINDHOVEN.

Verzoeken mij Uw boekje over een doelmatige en economische verlichting: „Licht in Uwe woning“ gratis en franco te doen toekomen.

97-6

Naam :

Adres :

Aan de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, Verkoopafdeling Nederland en Koloniën, EINDHOVEN.

Verzoeken bij mij als verbruiker van minstens twaalf lampen per jaar, een lichtmeting te doen verrichten.

97-6

Naam :

Adres :

Witte Tandem: Chlorodont

de heerlijk verfrisschend smakende pepermunt tandpasta Tube 35 cent en 60 cent

Een 0-5-nederlaag van West-Frisia tegen Stormvogels. Kiekje uit dezen ongelijke strijd. Een afgeslagen aanval op het Enkhuizer-doel.

Een aardig spelmoment uit den wedstrijd Z. F. C. — R. C. H. Keeper Kos van R.C.H. weet den bal nog juist uit zijn doel te werken.

SPORT VAN ZONDAG

G. Lust speelt zijn 250sten wedstrijd voor Z. F. C. In verband met dit feit werd Lust Zondag voor den aanvang van den wedstrijd Z.F.C.—R.C.H. gehuldigd. Voorzitter Kruyder spreekt den jubilaris toe.

die in de onderste regionen verkeerden, nog heel spannend kan worden.

Bovenstaand feit was wel één van de belangrijkste gebeurtenissen uit het betrekkelijk kleine programma van Zondag j.l. Wij zouden hiermede zelfs gevoeglijk ons wekelijksch praatje kunnen besluiten, ware het niet dat Stormvogels in Enkhuizen zoo'n klinkende overwinning op West-Frisia had behaald.

Men weet dat wij ten opzichte van de IJmuische ploeg nog al pessimistisch hebben geschreven en de uitslagen der laatste wedstrijden hadden ons ook in het gelijk gesteld.

Thans, nu zoo plotse-ling en zoo volkomen de

kentering is gekomen, gebiedt de eerlijkheid ons hierop speciaal de aandacht te vestigen. De Vogels hebben in Enkhuizen prachtig werk geleverd en de vooruitzichten zijn nu ineens heel anders, n.i. veel beter geworden.

Ajax' kampioenskans is er zelfs aanmerkelijk door verkleind, doch niettemin blijft het a.s. treffen tusschen roodwitte Amsterdammers en blauw-witte IJmuidenaren nog heel belangrijk, indien er althans voor dien tijd geen bijzondere dingen gebeuren.

T.O.G. op het Ajax-terrein met 0-2 door Zeeburgia geklopt. Spelkiekje voor het doel van Zeeburgia bij één der mislukte T.O.G.-aanvallen.

Blauw Wit korfbal-kampioen der 1e kl. West-Noord. Na een gelijk spel (3-3) behaalde Blauw Wit, dat dit seizoen voor het eerst in de 1e klasse uitkwam, het kampioenschap. Een kranige prestatie!

De overwinning van Blauw Wit heeft Zondag ongetwijfeld vreugde in de harten van 'n heel groot aantal Amsterdammers gebracht. Men had zich eigenlijk reeds zoo'n klein beetje verzoend met de gedachte, dat de Zebra's degradatiewedstrijden zouden moeten spelen, waarbij altijd 'n behoorlijke kans bestaat om te degradeeren. Na zoo'n overwinning als op Zondag vraagt men zich dan echter weer opnieuw af of het nu wel noodig is dat Blauw Wit zoo'n slechte plaats inneemt. Zeker, het elftal is niet sterk, doch zijn er niet genoeg zwakke broeders onder het groote, veel te groote, aantal eerste-klassemers?

De overwinning op H.D.V.S. in Schiedam is in elk geval een behoorlijke prestatie. Behalve de beide kostbare puntjes putten de zebra's er misschien een behoorlijke dosis moreele kracht uit, in welk geval het slot van de competitie voor de clubs

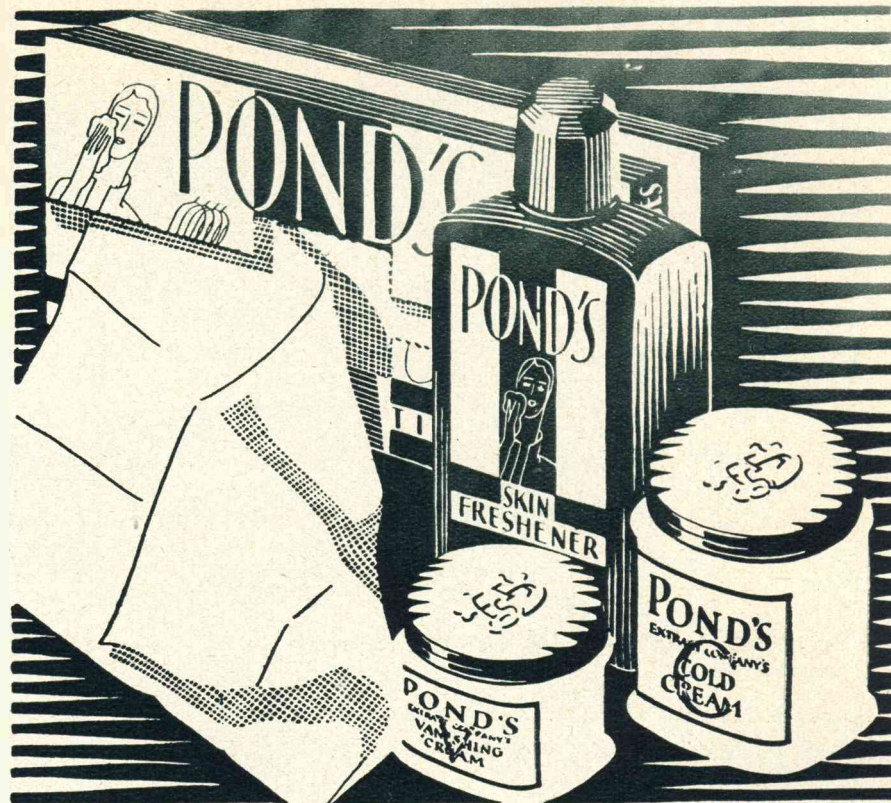
6 SICKESZ gaat met zijn tijd mee!

Sickesz brengt zijn oud-model 10 cents reep op ZES cent. Een pracht zware reep van onovertrefbare kwaliteit. Voor spaarders der populaire Sickesz' wapens voor fraaie cadeaux, verwijst Sickesz naar de bekende 5 cents reepen, in diverse smaken! Alom verkrijgbaar!

SICKESZ

De „overdekte” tennisedstrijd Amsterdam—Den Haag in het R.A.I.-gebouw. De deelnemers(sters) v.l.n.r.: v. Berkel, Hughtan, mevr. Straub, Jansen, Opwyda, mej. Reeze, v. Olst, mej. Kerckhof, Marenhelle, mevr. v. Alphen, v. Gulick, mevr. Meyer, v. Heyen, mevr. Kessels, Leyenaaren Kessels.

POND'S complete methode van huidverzorging

- 1 Minstens twee maal per dag masseert U zachtjes maar overvloedig gezicht, hals en handen met *Pond's Cold Cream*. Zoo komt het vuil los uit de poriën en de huid blijft soepel.
- 2 De verbruikte cream veegt U af met een *Pond's Tissue*, die alle vet en vuil volkomen absorbeert en het niet, zooals een handdoek doet, terugwrijft in de huid.
- 3 Bet een weinig na met *Pond's Skin Freshener*. Dat verfrist en ontvet. Het is een heerlijke, weldadige huidwassching, die de vermoeide trekken geheel doet opleven.
- 4 En tot slot een tikje *Pond's Vanishing Cream*. Niet teveel. Net genoeg om die heerlijke matheid van teint te krijgen. Op deze fijne, droge cream houdt ook de poeder beter.

EN DAT IS AL.

ER IS GEEN EENVOUDIGER, AANGENAMER
EN MINDER KOSTBARE METHODE DAN:

POND'S METHODE

POND'S

Cream's vanaf 40 ct.
Cleansing Tissues vanaf 50 „
Skin Freshener vanaf 60 „

Een monsterdoos bevattende
2 tubetjes Cold- en Vanishing
Cream, een flacon Skin Freshener
en een pakje Tissues ontvangt U
na inzending van 25 cent porto aan
POND'S EXTRACT Co., Afd. 162, Amsterdam

NAAM

ADRES

126

Onze abonné's

worden er op attent gemaakt, dat zij, die voor een eventuele uitkeering ingevolge onze

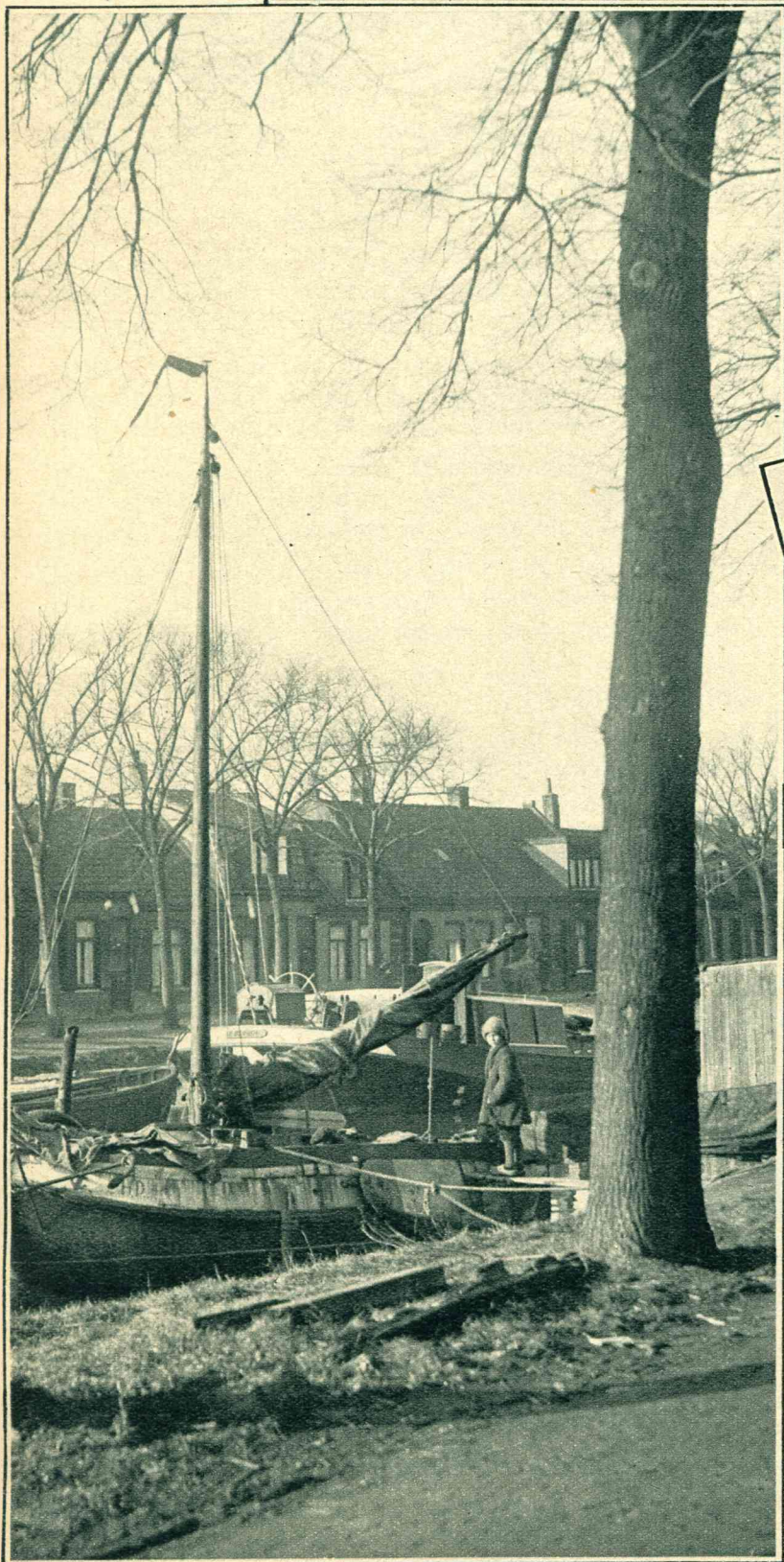
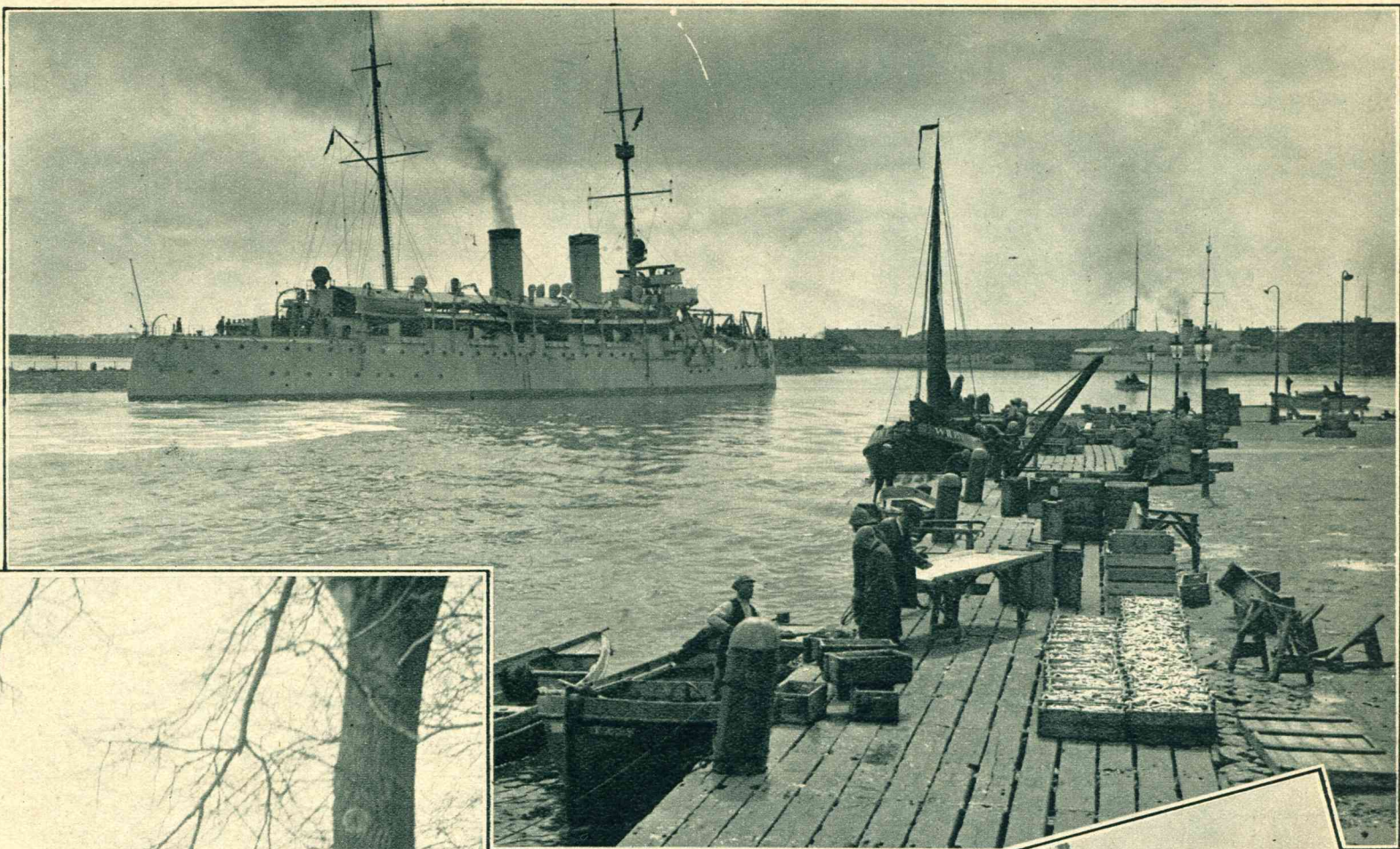
Gratis Ongevallenverzekering

in aanmerking wenschen te komen, op tijd hun abonnementsgeld voldaan moeten hebben. Eenieder drukken wij dus op het hart zich steeds regelmatig hiervan te kwijten, opdat wij den gegadigden, die zulks zouden hebben nagelaten, geen teleurstelling behoeven te bereiden.

Oorlogsschepen op
de reede van
Den Helder.

In de stads-
grachten.

Tegenlicht aan de Keizersgracht.

Zij verradt U!

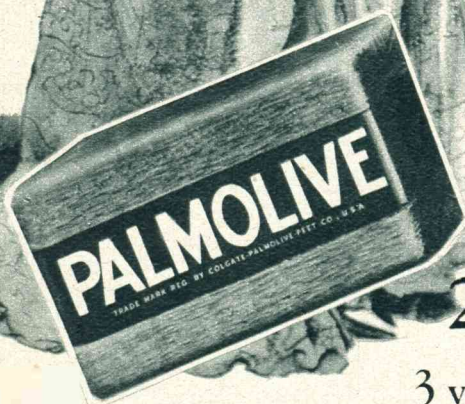
*Kijk maar eens
in uw spiegel...*

Uw teint verradt uw leeftijd, tenzij u zich de moeite getroost haar frisch en jeugdig te houden. Strijk eens met den rug van uw hand over uw gezicht... Is uw huid nog wel zoo zacht als u verlangt? In Palmolive zeep zijn weldadige, verzachtende oliën verwerkt, gebruik dus deze zeep en verhinder dat rimpels u vroegtijdig oud maken.

Volg ons beproefde recept op: masseer gelaat en hals tweemaal daags eenige minuten met het overvloedige schuim van Palmolive zeep en water. Spoel daarna af: eerst met warm, dan met koud water.

Begin hiermede nog heden! Zichtbaar leeft uw teint op en herkrijgt al haar vroegere aantrekkelijkheid.

20 cent

3 voor 50 ct

H 33-85 AB

*Zij zou mij
te dik zijn!*

Het is bekend, dat de heeren liever een slanke vrouw hebben. De dikke dames weten dit. Maar dikwijls weten zij niet, dat men met Redunal-pillen onfeilbaar en onschadelijk het overtollige en sponsachtige vet uit het lichaam kan verwijderen. Medici constateerden gewichtsverminderingen van 4, 8 en 16 kilo.

Prijs per doos van 100 pillen f 3.—, doos van 300 pillen f 7.50.

Verkrijgbaar in Apoth. en Drog.

REDUNAL

maakt slank

Laborat. „FOFA“ Mollis (Zwitserland)
Vertegenw. W. Gallati, Laan van Meerdervoort 617, DEN HAAG

INTEEBENBILJET

Ondergeteekende verklaart zich hiermede te abonneren op „De Stad Amsterdam“ à f 1.62⁵ per drie maanden 1)
f 0.12⁵ per week

1) Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Naam

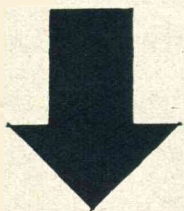
Adres

Bovenstaand inteebenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons Bureau, N.Z. Voorburgwal 262, of per post toezenden in open enveloppe met postzegel van 1½ cent gefrankeerd.

De Administratie van „DE STAD AMSTERDAM“
N.Z. VOORBURGWAL 262

FL 500.- per week

in
contanten
voor de
verbruikers
van

KWATTA'S 5 ct MANOEUVRE REEPEN

PRIJZEN

1 ^e prijs	f 100
2 ^e „	f 80
3 ^e „	f 70
4 ^e „	f 65
5 ^e „	f 55
6 ^e „	f 45
7 ^e „	f 35
8 ^e „	f 25
9 ^e „	f 15
10 ^e „	f 10
	f 500

HIERIN
komen a.s.
week de
namen der
prijswin-
naars.

De uitslag wordt iedere week bekend gemaakt in de dagbladen. Inzendingen moeten franco geschieden aan: N.V. KWATTA - Breda. Afd. Prijsvragen.

Per week stellen wij beschikbaar 10 prijzen, totaal f 500, voor de beste slagzinnen of slagwoorden of rijmpjes, toepasselijk op een of meer Kwatta-producten. Inzendingen, binnengeko-

men tot en met Zaterdag, doen nog in die week mee. De beste inzending ontvangt den eersten prijs, en zoo vervolgens. De beoordeeling geschiedt door de Directie van Kwatta te Breda en is zonder beroep. Iedere inzending moet vergezeld gaan van 5 heele etiketten van Kwatta's 5 cts. Manoeuvre-reepen. Men mag méér dan één inzending per week doen, mits men zich aan bovenstaande voorwaarden houdt. Men gelieve bij elke inzending duidelijk naam en adres te vermelden. Alle inzendingen blijven het eigendom van Kwatta. De deelnemers staan door de deelname hun rechten aan Kwatta af. In gevallen, waarin bovenstaande voorwaarden niet voorzien, beslist de Directie van Kwatta. Over deze prijsvragen wordt niet gecorrespondeerd.

Het Japansche Landschap. — Het land van Amanohashidate bij Kyoto in winterkleed.

Het Japansche Landschap. — Een merkwaardig, karakteristiek wintergezicht op de tuinen van Matsushima.

Lucifers

DOOR HERMAN ANTONSEN

Door de stilte van 't Noordelijke sneeuwland-schap klonk luid hondengeblaf over de breede bevroren rivier.

Jack Tomkins keek door het venster van zijn blokhut. Dat moest de postslede zijn. Hij herkende de honden. Maar buiten gekomen zag hij tot zijn verwondering niet den ouden postbode, doch een vreemdeling voor zich staan.

„Dat was een groote teleurstelling. De oude Pierre was nog nooit over tijd geweest! Maar toch... het waren zijn honden. Het was zijn slee. Achterdochtig keek hij den vreemde aan. Zijn voorraad patronen, lucifers en tabak was bijna op.

„Ik ben in de plaats van Pierre gekomen,” zei de vreemde op zijn vragenden blik. „Hij had zich bedronken. Kon niet op zijn beenen staan. Toen heb ik me aangeboden, omdat ik toch zonder werk liep.”

„Drommels aardig!” bromde Jack.

„Och... ben zelf ook pelsjager geweest. Weet, wat het zeggen wil, op de post te zitten wachten. En op je bestellingen! Da's nog erger, wát?... Heb je soms iets te bikken voor me?”

„Ja, nog wat spek met bruine boonen over... Heb je alles meegebracht? Lucifers ook?” vroeg Jack, terwijl hij een pan op het vuur zette om spek te bakken. Terwijl de vreemde, die zich Jensen noemde, zat te eten, nam Jack hem aandachtig op. Het uiterlijk van den man beviel hem niet. Hij deed zoo vreemd, zoo gejaagd.

„Hoe kwam Pierre dronken?” vroeg hij plotseling. „Je hebt hem toch niet....

„Dronken gevoerd? Och, zooals je het nemen wilt. Ik had wat gesmokkelden drank bij me.... en Pierre betaalde een zacht prijsje en....”

„Je zou daarvoor leelijk tegen de lamp kunnen lopen,” meende Jack.

„Ja.... als het uitkwam.... maar dat gebeurt niet. Zie je.... Pierre is met een paar borrels aan het praten te krijgen. Hij vertelde me, dat hier in het Noorden zulke goede zaken waren gemaakt dezen winter. Hij vertelde me ook, dat een zekere Tomkins goud gevonden en gewasschen had.... nog al heel wat....”

„Wat heb jij daarmee te maken?”

Jensen had een pijp gestopt en zocht zichtbaar in zijn zakken naar lucifers.

Jack nam het doosje van de schouw en reikte het hem over.

„Zuinig, alsjeblieft.... het zijn m'n laatste!”

Jensen stak de pijp aan en legde het doosje op tafel.

„Je hebt toch zeker lucifers meegebracht, niet waar?”

„Best mogelijk. Ik weet niet, wat er in dat pak voor jou zit. Had je ze besteld?”

„Ja. Met een paar doosjes patronen. Die zijn ook op.”

„Ik heb er misschien wel een paar over voor je,” zei Jensen, een revolver te voorschijn halend. „Als ze ten minste passen.”

„Wat heb ik nou aan die dingen? Die passen immers niet op een jachtgeweer?”

„Hm.... heb je alleen een geweer?... En... als iemand je dan eens wilde berooven.... met zooveel goud?” vroeg de ander met een valsche grijns, het wapen op zijn gastheer richtend.

„Ben je dol?... Weg met dat ding! Je wilt me toch zeker niet....”

„Handen omhoog!” beval de ander norsch. „Gauw wat!”

Tomkins gehoorzaamde werktuiglijk en voordat hij nog goed wist, wat hem overkwam, was hij reeds aan handen en voeten gebonden. Machteloos moest hij toezien, hoe Jensen zijn hut begon te doorzoeken.

„Wat ben je toch een uilskuiken, kerel,” zei Jack na een poosje zoo bedaard mogelijk. „Denk je nu werkelijk, dat je hier vandaan kunt komen, zonder dat ze je snappen? Dan ken je de politie hier niet. Ze draaien je vast en zeker de nor in. Let maar eens goed op wat ik je zeg!”

Jensen gaf geen antwoord en bleef zoeken, tot hij eindelijk de zakjes met stofgoud gevonden had. Hij nam er vier van af en zette die op tafel.

„Ik neem liever niet alles mee,” grijnsde hij. „Des te minder kunnen ze tegen me bewijzen. En ze ontdekken het niet, voordat we een maand verder zijn. Als de post wéér komt. Je bureu wonen te ver weg, om iets te bemerken en hebben het trouwens veel te druk met de jacht. Die kijken niet naar je om.”

Hij kwam naar Tomkins en doorzocht al zijn zakken.

„Ik heb wekenlang over dit plan zitten piekeren,” zei hij. „Ik zorg wel, dat ik geen spoor achterlaat en dan snapt de bereden politie je toch nooit!”

„En.... als ik dan eens binnendoor naar den post van Lac Forest ga? Jij moet met je slee over het ijs. Ik kan er een dag eerder zijn. Of.... of je moest me.... nee, dat zul je toch niet doen, wel? Je laat me toch niet gebonden liggen, om dood te vriezen?”

„Dank je.... ik moet geen moord op m'n geweten hebben! Maar toch zal ik wel zorgen, dat je hier niet vandaan kunt. Voordat iemand je hier gevonden heeft, ben ik allang buiten schot!... Ze maken me niks. Jouw woord en het mijne zijn even goed. En als ze hier nog goud vinden, dan gelooven ze je niet. Welke dief zou niet alles, wat hij vinden kon, meegenomen hebben?... Zoo slim zijn ze niet bij de politie!... Je ziet wel, dat ik het goed heb uitgekiend.”

„Ik kan je gemakkelijk vóór zijn. De weg binnendoor”....

„Dien kun je niet nemen, man. Luister eens. Ik heb vier dagen noodig om in Lac Forest te komen. Laten we zeggen, dat jij het in drie dagen kunt. Je bent taai genoeg. Maar het vriest zoiets van dertig graden. Kun jij drie dagen zonder eten, drinken en vuur?... Ja, je zou het kunnen wagen. Maar dan kom je met bevroren handen en voeten aan.... als je ooit aankomt!”

Jack schudde zwijgend het hoofd. Nu was hij ervan overtuigd, met een gek te doen te hebben. Hoe kwam hij van hem af? Wat bedoelde hij met drie dagen zonder eten, drinken en vuur?

Jensen kwam weer naar hem toe, boog zich over hem heen en sneed de touwen om zijn voeten los. Wierp het mes dan op tafel.

„Dat kun je wel hier houden.... en.... hier zijn je brieven.... en een pakje. Kijk.... er is een briefkaart bij met „veel gelukwensen!” Ben je soms jarig?”

„Ja, morgen.”

Jack was overeind gaan staan en trachtte zijn handen los te wringen. Jensen grinnikte, pakte het goud in eenige kostbare bontvellen en verliet de hut. De honden blaften, trokken aan en de slee gleed weg.

Jack knielde naast de tafel neer, stak het mes met beide handen in het hout vast, greep het heft fusschen zijn tanden en zaagde langs de snede de touwen om zijn polsen door. Dan vloog hij naar buiten met zijn geweer. Maar de slede was al te ver weg. Hij keerde in de hut terug en begon zijn reisbenoodigdheden bijeen te zoeken. En terwijl hij daarmee bezig was, kwam hij tot de ontstellende ontdekking van wat Jensen bedoeld had. Hij zocht de hut rond. Voelde in al zijn zakken. Zocht in alle hoeken en gaten.

Jensen had alle lucifers meegenomen!

Zonder lucifers kon hij niet op reis. Hoe moest hij vuur maken? Zonder vuur geen eten, geen drinken, geen mogelijkheid om te slapen. Hij zou doodvriezen. Zolang hij thuis bleef, kon hij het vuur in zijn haard aanhouden. Hij had eten en drinken genoeg in voorraad. Maar hij kon niet weg!

Wanhopig ging hij zitten en dacht na. Waren die paar zakjes goud een verminkte hand of voet waard? Was er dan geen andere uitkomst? Hij had zoo gehoopt, dat dit zijn laatste verjaardag ver van vrouw en kind zou zijn. Die waren in de stad achtergebleven, waar de jongen school ging. En nu....

Op de tafel lagen zijn brieven, de briefkaart van een ouden vriend en het pakje van thuis. „Veel gelukwensen!” las hij bij den gloed van het vuur. Hij stak met een houtspaander zijn lamp aan. Scheurde de brief van zijn vrouw open. Een lange, hartelijke brief. Even moest hij zelfs glimlachen.

„Je zult natuurlijk wel erg nieuwsgierig zijn naar mijn pakje. Kijk maar gauw, of het naar je zin is. Maar dat van Jimmy mag je pas op je verjaardag zelf openmaken, heeft hij gezegd. Ik weet zelf niet eens, wat er in zit. Hij wou het

me niet vertellen. Ik weet alleen, dat hij het van zijn spaarcenten gekocht heeft."

In het pak van zijn vrouw vond hij het kleine pakje: „Voor Vader op zijn verjaardag." Nog onbeholpen letters. Hij bevoelde het pakje. Hard, plat, langwerpig. Maar hij wilde aan den wensch van zijn jongen voldoen. Liet het dicht.

„Veel gelukwensen van Jimmy," stond achterop.

In zijn omstandigheden!!

Voor het posthuis der Bereden Politie te Lac Forest drentelden sergeant Johnson en korporaal Vick stampvoetend heen en weer.

„Wat ik je zeg," bromde de sergeant, „die Jensen blijft hier wel uit de buurt. Hij snapt toch best, dat we hem voor dranksmokkelen kunnen te grazen nemen? Of hij moest denken, dat we het niet te weten zijn gekomen en.... Hé!.... Wat komt daar op de rivier aan? Daar in de verte....?"

Op het besneeuwde rivierijs bewogen zich donkere stippen. Een hondenslee. Tien minuten later stapte een man in bontvellen hijgend en dampend op de beide politiemannen toe.

„Zoo jongens, hoe staat het leven?.... Hier heb je m'n geleenden proppenschietter terug met de patronen erbij, korporaal. Wel bedankt, hoor! Maar niet noodig gehad!"

„Des te beter. Kom binnen, man. We hebben je wat te vragen. Zie je.... ze hebben ons verteld, dat je iemand hier op den post drank verschaft

zou hebben. Dat is immers kletspraat, niet waar?"

„Natuurlijk! Ik zou wel eens willen weten, aan wien ik...."

„Wel.... ze zeggen.... aan ouden Pierre."

„Maar dat gelooven jullie immers niet? Als ik nou zeg, dat het niet zoo is?"

De korporaal gaf niet dadelijk antwoord en eerst toen ze bij de kachel zaten, vroeg hij:

„Dus.... dat pistool heb je heel niet gebruikt?"

„Welnee!" zei Jensen, zijn handen bij het vuur warmend.

„En is alle post goed bezorgd?"

„Ja. En nog wel net op tijd. Er waren een paar brieven en een pakje bij voor een zekeren Tomkins. Die kerel was jarig en zoo blij als een kind, dat hij...."

„Heb je soms even 'n lucifer voor me, Jensen?" vroeg de sergeant, die juist zijn pijp gestopt had.

„O.... ja.... genoeg. Ik zorg wel, dat ik altijd voorraad heb, als ik op reis ga."

De sergeant stak bedaard zijn pijp aan en zei toen tegen korporaal Vick:

„Och, zeg, ga jij even kijken, of die honden wel verzorgd worden en laat dan meteen zijn bagage binnenbrengen."

„Waar is dat goed voor?" sputterde Jensen tegen.

„Och.... kijk eens.... dat zit zóó," antwoordde de sergeant bedaard, „dat verhaal over dien drank, zie je, dat hebben we gehoord van een zekeren Tomkins, die...."

„Hoe kan dat? Hoe kon die...."

„Diezelfde Tomkins vertelde ook, dat je al zijn lucifers had meegenomen," onderbrak de korporaal, die met een pak bagage binnenkwam, hem barsch.

„En nu heb je er zeker niet op tegen, dat we je bagage even onderzoeken?"

„Waarom?" vroeg Jensen, doodsblijk wordend.

„Omdat diezelfde Tomkins ook vertelde, dat je zijn goud en pelterijen gestolen hebt."

„Hoe kan dat? Die kerel kón immers niet.... Dat is een leugen. Jullie...."

„Tomkins is anders hier! Net een half uur geleden gekomen," zei Vick, de deur achter in het vertrek opengooiend.

Jensen kromp van ontzetting ineen bij de verschijning van Jack Tomkins. Hij kon blijkbaar zijn eigen oogen niet gelooven.

„Hoe.... ben jij.... hier gekomen?.... Zonder.... lucifers?" stotterde hij.

„Och.... een verrassing van mijn kleinen jongen.... snap je? Kijk.... een sigaren-aanstekertje.... Gelukkig gevuld met benzine. Dat zat in het pakje, dat je voor me had meegebracht."

Het Japansche Landschap. — De grillige rotsvorming aan het strand van Matsushima.

Het Japansche Landschap. — Een indrukwekkende waterpartij van Arashiyama bij Kyoto.

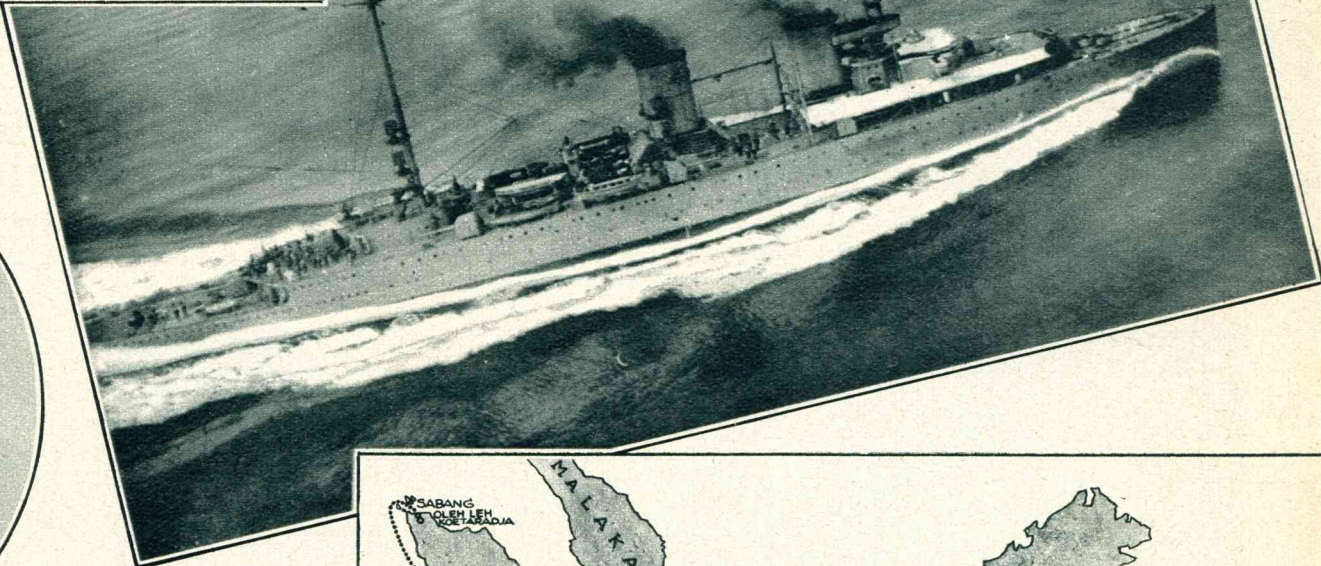

De Nieuwe Sociëteit te Kota Radjah, waar de commandant en verschillende officieren van „De Zeven Provinciën” zich bevonden, toen hun het bericht van de mouterij werd gebracht.

Kapitein ter zee F. W. Coster is belast met de leiding van het onderzoek naar het ontstaan en den omvang der mouterij.

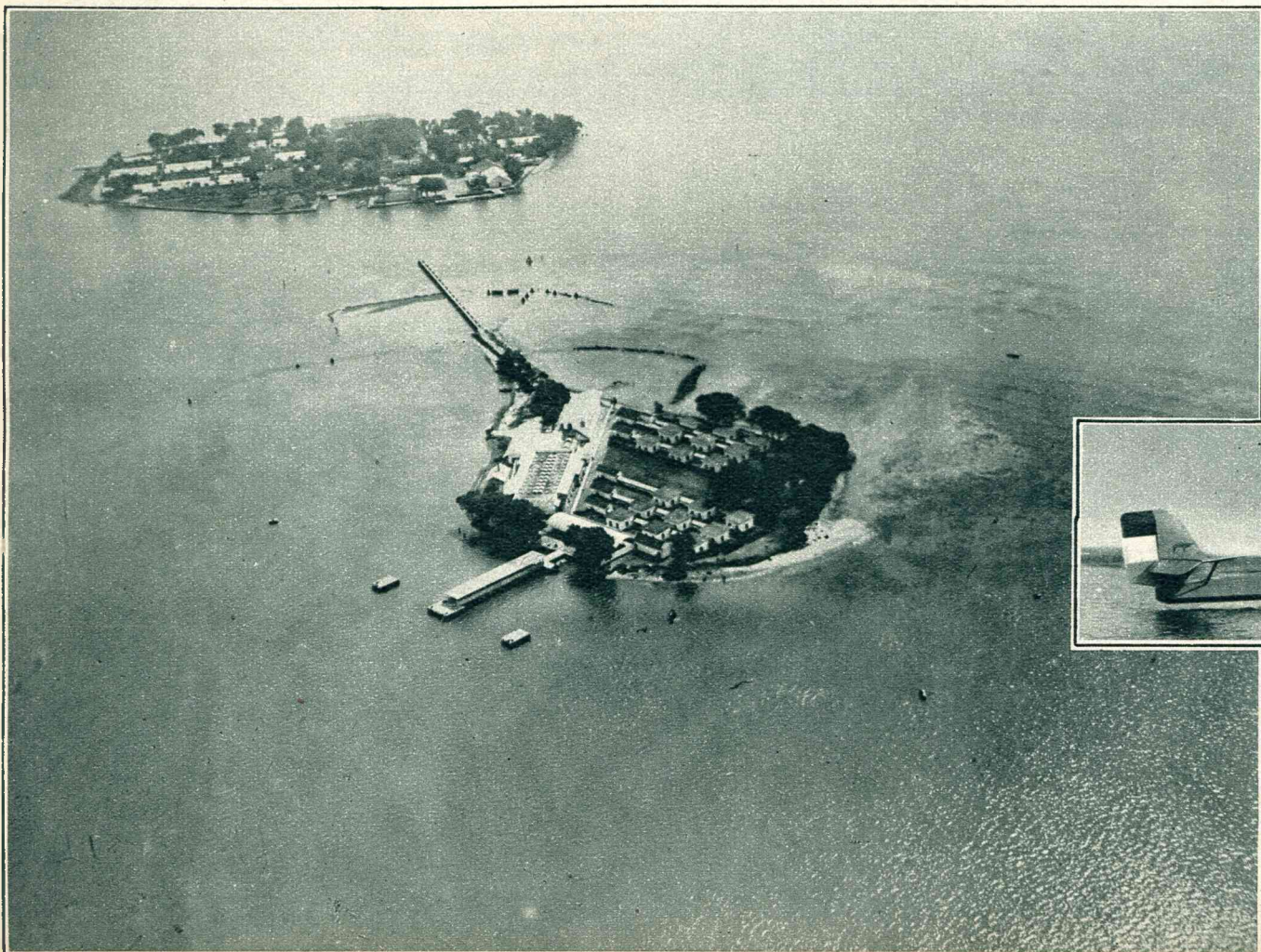
De kruiser „Java” welke het eskader aanvoerde, dat „De Zeven Provinciën” omsingelde. Nadat een Dornier vliegtuig een bom had geworpen, werd door de opstandelingen de witte vlag geheschen. Het schip meet 6670 ton, is bewapend met 10 kanonnen van 15 c.m., vier van 7,5 c.m. en acht mitrailleurs. De maximum snelheid bedraagt 31 mijl.

Na het einde van de mouterij

Op deze eenvoudige schets van het grootste gedeelte van Insulinde ziet men de route, genomen resp. door „De Zeven Provinciën” (vanaf Oeh-Leh) en door het Java-eskader (vanaf Makassar). De ontmoeting vond plaats aan den Zuidwesthoek van Sumatra.

brengen wij nog eenige foto's, die in verband staan met het geval „De Zeven Provinciën” en die roel de belangstelling van onze lezers zullen hebben

De tamboer 2e klasse P. Bakker, die gedood werd door de ontploffing, welke werd veroorzaakt door het werpen van een bom op „De Zeven Provinciën”.

Een Dornier vliegboot zooals werd gebruikt om „De Zeven Provinciën” tot overgave te dwingen

Een luchtfoto van het eiland „Onrust” in de Java-zee, waarheen de muiters van „De Zeven Provinciën” zijn overgebracht. Op den voorgrond het eiland Kuiper (of Tjipir).

THERMOGENE

Deze van ouds bekende watten verspreidt 'n wel-
doende warmte en bestrijdt met succes: **HOEST,**
KOUDE, GRIEP, RHEUMATIEK en STEKEN in de ZIJ.

Dozen van 45 en 75 ct. bij Apoth. en drog.

EEN MENSCH
IS GEEN
THEEPOT

Maar toch kunnen theepotten men-
schen soms iets leren. Een dame,
die zoo'n moderne Everlasting-
theewarmer gebreed had, schrijft:
„Wat blijft de thee nu lang warm!”
Ja, Everlasting isoleert. Of in ge-
woon Hollandsch: warmte kan niet
door Everlasting heen ontsnappen.
Daarom blijft baby zoo heerlijk
warm in zijn Everlasting kleertjes, -
daarom voelen de jongens niets van
de kou in hun Everlasting truien!

PER KNOT VAN 100 GRAM 34 CT.

EVERLASTING

EVERLASTING FABRIEKEN, HEEZE (N.B.)

Sinds onze laatste opgave
keerden wij tengevolge onzer

GRATIS ONGEVALLLENVERZEKERING

de volgende bedragen uit aan:

Wed. K. L. Berloth, Xavierstraat 45, Den Haag	f	600.-
G. v. Wijk, 2e Bottelroosstraat 13, Eindhoven	-	50.-
Erfgenamen van A. Th. van Kesteren, Passartweg 46, Treebeek	-	250.-
J. van Dam, Beekstraat 30, Brunssum	-	25.-
	f	925.-
Vorig totaal bedrag	-	276.931.-
Nieuw totaal	f	277.856.-

VRAAGT EEN ADRES

van een zieken of eenzamen Nederlander om daarheen
geregeld Uw nummer van „De Stad” te kunnen zenden
aan: **J. P. C. MEEUWSE, Vlietstr. 2, Amsterdam (Z.)**
Strooken (zonder postzegel) worden dan toegezonden.

Uw teint zou beter zijn als U
het beter verzorgde!

Wat doet u voor uw teint?
Stof buitenshuis, nu en dan eens stof binnenshuis, poeder
die u wellicht gebruikt, dit alles zal langzamerhand de
huidporiën verstoppen. Water en zeep zijn niet in staat
deze weer voldoende te reinigen. Daarom gebruiken zooveel
verstandige vrouwen tegenwoordig Radox.
Wanneer de huidporiën, waardoor de huid „ademen” moet,
verstopt zijn, worden de onderhuidse kliertjes in hun
werking belemmerd en de huid wordt slecht en ziekelijk.
Zeep of crème kunnen hier niet doordringen. Wat u nodig
hebt, is het eenvoudige, natuurlijke middel: zuurstof. Meng
slechts telkens, wanneer ge uw gezicht wast, wat Radox
door het water. Dan bevat dit water een dosis zuurstof en
andere onmisbare bestanddeelen. De zuiverende, verfris-
schende zuurstof zal doordringen naar de onderhuidse
kliertjes, die gevoed en verjongd worden. De verstopte
poriën worden grondig gereinigd. De geheele huid kan thans
weer behoorlijk functionneeren en binnen enkele dagen
zult u verrast zijn over uw jeugdig, frisch teint, zonder
vlekken of andere ontsieringen.
Radox is heerlijk geperfeumeerd en verkrijgbaar bij alle
apothekers en drogisten. Een pak is toereikend voor
verscheidene weken.

RADOX nu 70 cts.
per pak

Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209
Amsterdam-C.

Uw
annonce
hier...?

Vraagt tarieven aan:
Centrale Adv.-afdeeling
N.Z. Voorburgwal 69-73
A'dam C. - Telef. 46878

VERSTOPPING

of moeilijke
en onregelmatige
stoelgang regelt
men vlug zonder
kramp of pijn met

Mijnhardt's
Laxeertabletten

Prijs per doos 60 ct.
Bij Apoth. en Drogisten

IN DE ST. LAURENSKERK

te Alkmaar hangt een verkleind model van Michiel de Ruyter's vlaggeschip „De Zeven Provinciën”.